Принято
Педагогическим советом
Протокол №1 от 31.08.2023г.
Введен в действие приказом
№54 от 31.08.2023 г.

Потапова Ирина Юрьевна

Подписан: Потапова Ирина Юрьевна
DN: C=RU, S=Республика Татарстан (Татарстан), L=Казань, T=Заведующая, O=" МУНИЦИПАЛЬНОЕ АВТОНОМНОЕ ДОШКОЛЬНОЕ ОБРАЗОВАТЕЛЬНОЕ УЧРЕЖДЕНИЕ ""ДЕТСКИЙ САД №252 КОМБИНИРОВАННОГО ВИДА"" КИРОВСКОГО РАЙОНА Г.КАЗАНИ", СНИЛС=04670631656, ИНН=165604073570, E=it-cbo@yandex.ru, G=Ирина Юрьевна, SN=Потапова, CN=Потапова Ирина Юрьевна
Основание: Я являюсь автором этого документа
Местоположение: место подписания
Дата: 2023.11.08 13:52:56+03'00'
Foxit Reader Версия: 10.1.4

Казан шәһәре Киров районының «252 нче катнаш төрдәге балалар бакчасы» МАМБУ балаларга татар теле өйрәтүче тәрбиячесенең 2023-2024 нче уку елы өчен эш программасы

Мәктәпкәчә белем бирү Федераль дәүләт белем стандартын күздә тотып,
укыту методик комплектларга нигезләнеп төзелде.

Әзерләде: Зиганшина Э.И.,
Зарипова Г.Х.

ЭЧТӘЛЕК

Кереш сүз 3
1 НЧЕ БҮЛЕК. МАКСАТЧАНЛЫК 4
1.1. Аңлатма язуы.. 4
1.1.1.Программаның максаты һәм бурычлары 4
1.1.2. Программа принциплары 6
1.2. Программаны үзләштерүнең нәтиҗәләре 6
«Татарча сөйләшәм» проекты буенча максат ориентирлары 7
«Туган телдә сөйләшәбез» проекты буенча максат ориентирлары 10
1.3. Программаны үзләштерүнең нәтиҗәләрен бәяләү системасы... 15
2 НЧЕ БҮЛЕК. ЭЧТӘЛЕКЛЕ 17
2.1. «Татарча сөйләшәбез» проекты 17
2.2. «Туган телдә сөйләшәбез» проекты 37
2.3. Эш төрләре һәм формалары 56
2.4. Коррекцион һәм инклюзив эш 57
2.5. Татар телен үзләштерү дәрәҗәләрен билгеләү 58
2.6. Ата- аналар белән эш 73
2.7. Педагогик коллектив белән эш 73
2.8. Мәктәп белән бәйләнеш 74
III НЧЕ БҮЛЕК. ОЕШТЫРУ... 75
3.1. Татар телен өйрәтүдә кулланыла торган чаралар 75
3.2. Материаль - техник яктан тәэмин ителеш 82
3.3. Балаларга туган (татар) телне өйрәтү буенча тәрбиятенең эш циклограммасы 83

3.4. Белем бирү эшчәнлеге челтәре 93
ӘДӘБИЯТ 94
КУШЫМТА 97

Кереш сүз

Балалар бакчасында рус балаларына татар теле өйрәтү буенча эш программасы (алга таба – Эш программасы) - мәктәпкәчә тәрбия һәм белем учреждениесендә рус һәм башка милләт балаларын татарча сөйләшергә, үзара һәм өлкәннәр белән аралашырга өйрәтү, төрле яктан үсеше өчен мөмкинлекләр тудыруга юнәлтелгән документ булып тора.

Эш программасы Федераль дәүләт белем стандартына (ФГОС) нигезләнеп төзелде, максат һәм бурычларны, көтелгән нәтиҗәләрне, белем бирү процессын оештыруны билгели.

Эш программасы мәктәпкәчә мәгариф системасы эшчәнлеген ачыклаучы норматив -хокукый актлар нигезләмәләренә көйләнгән.

Федераль җирлегендә:

- 29.12.2012елдан № 273-ФЗ « Россия Федерациясенең белем бирү турында» Федераль законы;
- Мәктәпкәчә мәгарифнең Федераль дәүләт белем стандарты (Россия Федерациясе Мәгариф һәм фән министрлыгының 2013елның 17 октябрендә 1155 нче номерлы боерык нигезендә расланган);
- СанПиН 1.2.3685-21 « Мәктәпкәчә мәгариф оешмаларының эш шартларын, режимын оештыру буенча санитар-эпидемиологик таләпләр” раслау турында Россия Федерациясе баш дәүләт табибы 2021 ел 28 гыйнвар 2 нче номырлы боерыгы;
- “Мәктәпкәчә мәгарифнең белем бирү эшчәнлеген төп гомуми белем бирү программалары нигезендә оештыру һәм тормышка ашыру” (Россия Федерациясе Мәгариф һәм фән министрлыгының 2013 ел 30 август 1014 нче номерлы боергы);

Төбәк җирлегендә:

- Татарстан Республикасының 2013ел 22 июль 68-ЗРТ номерлы «Белем бирү турында» Законы;
- Татарстан Республикасының “Татарстан Республикасында Татарстан Республикасының дәүләт телләре һәм башка телләр турында” Законы;

Мәктәпкәчә белем учреждениесе җирлегендә:

- МАМБУ Уставы;

- МАМБУнең төп белем бирү программасы турында нигезләмәсе;

Эш программасы өч бүлектән (максатчанлык, эчтәлекле, оештыру) тора, белем бирү өлкәләре буенча куелган бурычларны күздә тота.

1 НЧЕ БҮЛЕК. МАКСАТЧАНЛЫК

1.1. Аңлатма язуы

«Татарстан Республикасы халыклары телләре турында» Татар¬стан Республикасы Законында һәм Татарстан Республикасында башка телләрне саклау, өйрәнү һәм үстерү буенча Татарстан Республикасы дәүләт программасында мәктәпкәчә милли белем бирү өчен кирәк¬ле шартлар булдыру каралган. Татарстан Республикасы Министр¬лар Кабинеты карары нигезендә кабул ителгән 2010-2015 елларда мәгарифне үстерү стратегиясендә (30.12.2010, № 1174) мәктәпкәчә тәрбия һәм белем бирү учреждениеләре өчен рус һәм башка милләт балаларын татарча сөйләшергә өйрәтү программасы, укыту-методик комплектлары (УМК) төзү бурычы куелды.

Балалар бакчасында рус балаларына татар теле өйрәтү програм¬масы (алга таба программа) «Мәктәпкәчә төп гомуми белем бирү программасы структурасына федераль дәүләт таләпләре»нә (РФ Мәгариф һәм фән министрлыгының 23.11.2009 елда 655 нче карары) нигезләнеп төзелде.

Программа 4 яшьтән 7 яшькә кадәр булган рус телле балаларны татарча аралашырга өйрәтү эшчәнлекләрен үз эченә ала. Програм¬ма мәктәпкәчә яшьтәге баланың үсеш закончалыкларына, шәхси һәм эшлекле якын килү турындагы фундаменталь тикшеренүләргә, тел өйрәтү процессында методик стандарт итеп кабул ителгән коммуникатив технология принципларына, сөйләм барлыкка килү концепциясенә (Л. С. Выготский, В. В. Давыдов, Е. И. Пассов, П. Я. Гальперин), гамәли эшкәртмәләр һәм методик киңәшләргә, мәктәпкәчә мәгариф системасы эшчәнлеген ачыклый торган норма-тив-хокукый актлар, документларга нигезләнә.

1.1.1. Программаның максаты һәм бурычлары

Информацион – коммуникатив технологияләр, уен – ситуацияләр, күргәзмәлелек кулланып, тел өйрәтү, аралашу теләге тудыру.

Бурычлар: 1. Балаларның көнкүрешкә, табигатькә, җәмгыятькә кагылышлы сүзләр исәбенә сөйләмнәрен баету, сүз һәм сүзтезмәләрне төрле ситуацияләрдә кулланышка кертү.

2. Мөстәкыйль фикер йөртергә, җавап бирергә күнектерү, балада үзенең сөйләме белән кызыксыну һәм сизгерлек уяту.

3. Диалогик һәм монологик сөйләмне, хәтер, зиһен сәләтләрен үстерү.

4. Сөйләм әдәбе (сорау, гозер, мөрәҗәгать итү, рәхмәт белдерү, исәнләшү, саубуллашу) кагыйдәләрен, бер – береңне тыңлау, ишетү сыйфатлары, әдәпле итеп кара-каршы сөйләшә белү күнекмәләрен тәрбияләү.

1.1.2. Программа принциплары

Коммуникативлык принцибы балаларны татар телен аралашу ча¬расы буларак куллануга әзерли. Телне фән буларак түгел, ә аралашу чарасы буларак өйрәтә.

Тел өйрәтү, тәрбия һәм үстерү бурычларының бер-берсе белән тыгыз бәйләнештә тормышка ашырылу принцибы.

Дәвамчанлык принцибы балалар бакчасы һәм башлангыч мәктәптә эзлеклелекне күздә тота.

Белем бирү эшчәнлегенең мотивлашкан булу принцибы - бала материалны үзе өчен кызык булганда, үзенең шәхси ихтыяҗларына туры килгәндә генә кабул итә һәм фикерли башлавында. Тел өйрәтү процессында әкияти сюжетлар карау, кызыклы таныш геройлар (Акбай, Мияу) белән очрашу, уен элементларын куллану тел материалын өйрәнүнең мотивлашкан булуын тәэмин итә. Телне аралашуга, уен ситуацияләренә бәйләп өйрәнгәндә, балалар тел өйрәнүнең практик әһәмиятен тоялар, эмоциональ күтәренкелек туа һәм алар тел мате¬риалын бик теләп үзләштерәләр.

Индивидуальләштерү принцибы тел өйрәткәндә социаль шәхес сыйфатларын үстерүне күздә тота. Балаларның яшь үзенчәлекләрен исәпкә ала.

Күрсәтмәлелек принцибы тел өйрәтүне, көндәлек тормыштагы һәртөрле эшчәнлеккә бәйле рәвештә, балаларның тирә-юньне танып белүендә төп чара булып торган уен аша үткәрә.

Интеграция принцибы - һәр сөйләм төренең үзенчәлеген исәпкә алу, тәрбияче сөйләмен техник чаралар ярдәмендә (аудио-, видеояз-мада) тыңлау (аудирование), тел үзәнчәлекләрен төрле күнегүләрдә бирү, балаларның диалогик сөйләмен үстерү.Программа үзләштерүдә көтелгән нәтиҗәләр

1.2. Программаны үзләштерүнең нәтиҗәләре

«Татарча сөйләшәм» проекты буенча максат ориентирлары
Уртанчылар төркеме (4-5 яшь) «Минем өем» проекты
Белем бирү эшчәнлегенең нәтиҗәләре

Ирешелгән нәтиҗәләр:

Өлкәннәр кушкан катлаулы булмаган биремнәрне аңлап, үти белә.

Тәрбияче әйткән сүзләрне, кыска фразаларны кабатлап әйтә белә.

Үз исемен дөрес әйтә, исәнләшә, саубуллаша, рәхмәт әйтә белә.

Куелган сорауларны аңлап, сөйләмдә 2-3 сүз белән җавап кайтара белә.

Бер-берсе һәм өлкәннәр белән 62 сүз кулланып татар телендә аралаша.

Бирелгән лексиканы төрле ситуацияләрдә ишетеп аңлап куллана белә, сөйләм күнекмәләре бар.

Татар телендә сөйләшү теләге бар.

Әйбер исемнәренең мәгънәсен аңлый һәм аларны дөрес әйтә белә.

Гаилә, уенчыклар, ашамлыклар һәм саннар хисабына сүз байлыгы бар.

Өйрәнгән сүзләрне аерым, күмәк, тәрбияче ярдәмендә кабатлый белә.

Бу кем? Бу нәрсә? сорауларын аңлап, җавап бирә.

Әйбернең билгесен ачыклау максаты белән куела торган сорауны аңлый һәм сөйләмдә җавап кайтара белә.

Тәрбияче әйткән сүзләрне, кыска фразаларны кабатлап әйтә. Өлкәннәр кушкан катлаулы булмаган биремнәрне аңлап үти.

Тәрбияче әйткән билге буенча предметны таба, күрсәтә белә.

Үз исемен дөрес әйтә, исәнләшә, саубуллаша белә, сүзләрне дөрес, урынлы куллана.

Куелган сораугa раслаучы, инкарь итүче сүзләрне дөрес кулланана белә.

Мин, син алмашлыкларын аңлый һәм урынлы куллана.

Кечкенә күләмле шигырьләр, җырлар белә.

Тәрбияче һәм ата- аналар белән берлектә ирешергә кирәк нәтиҗәләр:

Сүз байлыгы аз.

Бирелгән лексиканы ишетеп аңлый, куллана белми.

Сорауларны аңлый, җавап бирә алмый.

Мин, син алмашлыкларын урынлы куллана белми.

Зурлар төркеме (5-6 яшь) “Уйный – уйный үсәбез” проекты

Белем бирү эшчәнлегенең нәтиҗәләре

Ирешелгән нәтиҗәләр:

Гади сорауларны аңлап җавап бирү, мөрәҗәгать итә белә.

Үзара һәм зурлар белән көндәлек тормышта107 сүз кулланып татар телендә аралаша.

Сөйләм күнекмәләрен үстерешле диалогларда, уеннарда, ситуатив күнегүләрдә куллана.

Боерык фигыльләрне сөйләмдә аңлап, дөрес куллана.

“Уйный-уйный үсәбез” проекты темалары (“Гаилә”, “Ашамлыклар”, “Уенчыклар”, “Саннар” **, “**Яшелчәләр”, “Савыт-саба”, “Киемнәр”, “Шәхси гигиена”, “Өй җиһазлары”, “Бәйрәмнәр”) буенча бирелгән лексиканы төрле эшчәнлектә (уен, аралашу, музыка, хезмәт, хәрәкәт) ишетеп аңлап куллана белә, сөйләм күнекмәләре бар.

Яңа сүзләр хисабына сүз байлыгы бар.

Санау күнекмәләре бар, сөйләмдә куллана белә.

Нәрсә кирәк? Нинди? Ничә? соравын аңлап, мөстәкыйль рәвештә сорау куя һәм дөрес җавап бирә.

Раслаучы һәм инкарь итүче сүзләрне аңлый, урынлы куллана.

Исем + сыйфат конструкциясен сөйләмдә дөрес куллана.

Боерык фигыльләрне сөйләмдә аңлап дөрес куллана белә.

Алган белемнәрен, сөйләм күнекмәләрен үстерешле диалогларда, уеннарда, ситуатив күнегүләрдә куллана белә.

Тәрбияче һәм ата- аналар белән берлектә ирешергә кирәк нәтиҗәләр:

Сүз байлыгы аз.

Бирелгән лексиканы ишетеп аңлый, куллана белми.

Сорауларны аңлый, мөстәкыйль рәвештә сорау куя белми.

Сөйләм күнекмәләрен үстерешле диалогларда, уеннарда, ситуатив күнегүләрдә куллана алмый.

Мәктәпкә әзерлек төркеме (6-7 яшь) “Без инде хәзер зурлар – мәктәпкә илтә юллар”проекты

Белем бирү эшчәнлеге нәтиҗәләре

Ирешелгән нәтиҗәләр:

Сөйләмне аралашу чарасы буларак файдалана белә.

Диалогик һәм монологик сөйләм күнекмәләре бар.

Мөстәкыйль рәвештә сорау куя һәм дөрес җавап бирә белә.

Бер-берсе һәм өлкәннәр белән 167 сүз кулланып татар телендә актив аралаша.

“Без инде хәзер зурлар – мәктәпкә илтә юллар” проекты темалары (“Гаилә”, “Ашамлыклар”, “Уенчыклар”, “Саннар” **, “**Яшелчәләр”, “Савыт-саба”, “Киемнәр”, “Шәхси гигиена”, “Өй җиһазлары”, “Бәйрәмнәр”, “Танышу”, “Тату гаилә”, “Дусларны сыйлыйбыз”, “Кунак килде”, “Кафега барабыз”, “Күңелле уеннар”, “Без циркта”, “Безнең дуслар”, “Чана шуабыз”, “Без биибез”, “Күңелле сәяхәт”, “Мәктәп”, “Без әкият яратабыз”) буенча бирелгән лексиканы төрле эшчәнлектә (танып – белү, уен, аралашу, музыка, хезмәт, хәрәкәт) ишетеп аңлап куллана белә, сөйләм күнекмәләрен бар.

Яңа сүзләр хисабына сүз байлыгы бар.

Бу кем? Бу нәрсә? Нәрсә кирәк? Нинди? Ничә? Нишли? Син нишлисең? Кая барасың? соравын аңлап, мөстәкыйль рәвештә сорау куя һәм дөрес җавап бирә белә.

Фигыльләрне урынлы куллана.

Җырлар, шигырьләр белә.

Тәрбияче һәм ата- аналар белән берлектә ирешергә кирәк нәтиҗәләр:

Яңа сүзләр хисабына сүз байлыгы аз.

Бирелгән лексиканы диалогик һәм монологик сөйләмдә куллана алмый.

“Бу кем?”, “Бу нәрсә?”, “Нәрсә кирәк?”, “Нинди?”, “Ничә?”, “Нишли?”, “Син нишлисең?” “Кая барасың?” сорауларын мөстәкыйль рәвештә куя белми. Фигыльләрне урынлы куллана белми.

«Туган телдә сөйләшәбез» проекты буенча максат ориентирлары
Беренче кече яшьтәгеләр төркеме (2-3 яшь) «Туган телдә сөйләшәбез»

Белем бирү эшчәнлеге нәтиҗәләре

Ирешелгән нәтиҗәләр:

1. Баланың сүзлек запасы

Бала предметларның исемен дөрес атый, төсләрне дөрес билгели. Тәрбияченең сорауларына теләп, ышанычлы итеп җавап бирә.

2. Сөйләмнең грамматик ягы

Бала биремнәрне дөрес үти. Тәрбияченең сорауларына җавап биргәндә, исем белән фигыльне, алмашлык белән фигыльне яраклаштыра ала. Тәрбияченең сорауларына теләп, ышанычлы итеп җавап бирә.

3. **Сөйләмнең аваз культурасы**

Бала биремнәрне теләп башкара, аваз иyaртемнәрен дөрес һәм ачык итеп әйтә.

4. Бәйләнешле сөйләм

Бала гади (кем? нәрсә?) һәм катлаулы (кемгә? нинди? кайчан? кайда? кая?) сорауларга җавап бирә. Үз инициативасы белән яки тәрбияче кушуы буенча, рәсемдә сурәтләнгәнне сөйли ала.

Тәрбияче һәм ата- аналар белән берлектә ирешергә кирәк нәтиҗәләр:

1. Баланың сүзлек запасы

Бала, предметларның исемен атаганда, төсләрен билгеләгәндә, хаталар җибәрә. Тәрбияченең сорауларына җавап бирә алмый .

Бала предметларның исемен дөрес атый, төсләрен билгеләгәндә, хаталар җибәрә. Тәрбиячене сорауларына өстәмә сораулар ярдәмендә генә җавап бирә.

2. Сөйләмнең грамматик ягы

Бала биремнәрне үти алмый. Тәрбиячене сорауларына җавап бирә алмый. Тәрбияче актив ярдәм күрсәткәндә дә, хаталар ясый . Бала биремнәрне үтәргә тырыша, тәрбиячене сорауларына бер сүз белән генә җавап бирә.

3. Сөйләмнең аваз культурасы

Бала 1—2 биремне генә үти ала.

Бала биремнәрне тәрбияче ярдәме белән башкара, аның артыннан кабатлый.

4. Бәйләнешле сөйләм

Бала сорауларга ишарәләр яки бер сүз белән генә җавап бирә .

Бала, җавап биргәндә, 2—3 сүздән торган гади җөмләләргә өстенлек бирә.

Икенче кече яшьтәгеләр төркеме (3-4 яшь) «Туган телдә сөйләшәбез»

Белем бирү эшчәнлеге нәтиҗәләре

Ирешелгән нәтиҗәләр:

1. Баланың сүзлек запасы

Предметларның исемен дөрес атый, гомумиләштерүче сүзләрне дөрес билгели

**2.	Сөйләмнең грамматик ягы**

Тәрбиячене сорауларына җавап биргәндә, җөмләләрне грамматик яктан дөрес төзи. Җөмләләрнең иясе һәм хәбәре бар. Тәрбиячене сорауларына теләп, ышанычлы итеп җавап бирә.

**3.	Сөйләмнең аваз культурасы**

Бала биремнәрне теләп башкара. Аваз ияртемнәрен дөрес һәм ачык итеп әйтә.

4. Бәйләнешле сөйләм

Бала гади (кем? нәрсә?) һәм катлаулы (кемгә? нинди?

кайчан? кайда? кая?) сорауларга җавап бирә. Үзенең инициативасы яки тәрбияченең үтенече буенча рәсемдә сурәтләнгәнне сөйли ала. Әкиятнең эчтәлеген сөйләгәндә эзлеклелекне саклый, сәхнәләштерүдә теләп катнаша.

Тәрбияче һәм ата- аналар белән берлектә ирешергә кирәк нәтиҗәләр:

1. Баланың сүзлек запасы

Предметларның исемен атаганда авырлыклар кичерә, гомумиләштерүче сүзләрне куллана алмый.

Предметларның исемен дөрес атый, гомумиләштерүче сүзләрне белдергәндә хаталар җибәрә.

2. Сөйләмнең грамматик ягы

Бала биремнәрне үти алмый. Тәрбияченең сорауларына җавап бирә алмый. Тәрбияче актив ярдәм күрсәткәндә дә, хаталар ясый.

Бала биремнәрне үтәргә тырыша, тәрбияченең сорауларына бер сүз белән генә җавап бирә.

3. Сөйләмнең аваз культурасы

Бала 1-2 биремне генә үти ала.

Бала биремнәрне тәрбияче ярдәме белән башкара,аның артыннан кабатлый.

4. Бәйләнешле сөйләм

Бала гади (кем? нәрсә?) һәм катлаулы (кемгә? нинди? кайчан? кайда? кая?) сорауларга җавап бирә. Үзенең инициативасы яки тәрбияченең үтенече буенча рәсемдә сурәтләнгәнне сөйли ала. Әкиятнең эчтәлеген сөйләгәндә эзлеклелекне саклый, сәхнәләштерүдә теләп катнаша.

Уртанчылар төркеме (4-5 яшь) «Туган телдә сөйләшәбез»

Белем бирү эшчәнлеге нәтиҗәләре

Ирешелгән нәтиҗәләр:

Бала дөрес, төгәл, мөстәкыйль җавап бирә.

Тәрбияче һәм ата- аналар белән берлектә ирешергә кирәк нәтиҗәләр:

Тәрбияченең этәргеч сораулары буенча җавап бирә һәм зур булмаган төгәлсезлекләр җибәрә.

Баланың җаваплары зурлар биргән сорауга туры килми, сүзләрне тәрбияче артыннан кабатлый, сорауны аңламый.

Зурлар һәм мәктәпкә әзерлек төркеме (5 - 7яшь) «Туган телдә сөйләшәбез»

Белем бирү эшчәнлеге нәтиҗәләре

Ирешелгән нәтиҗәләр зурлар төркеме:

Танып белү

Бала транспорт төрләрен, кеше тормышын җиңеләйтә, уңайлыклар тудыра торган әйберләрне таный һәм әйтә. Предмет һәм аның үзенчәлекләре (төсе, формасы, күләме, нинди материалдан булуы) турында сөйли, аларны төркемли белә. Төзүче, транспорт хезмәткәрләре, авыл эшчәннәре хезмәте турында белә. Юл йөрү кагыйдәләрен дөрес әйтә. Туган иле, шәһәре (авылы), Россиянең, Татарстанның башкаласы турында белә. Үз туганнары, үзе турында сөйли, адресын әйтә. Табигатьтәге кайбер закончалыкларны белә, алар арасындагы бәйләнешләр турында нәтиҗә чыгара.

Аралашу

Сөйләмдә төрле кушма җөмләләр куллана белә, туры һәм кыек сөйләмнән файдалана. Үз тәҗрибәсеннән чыгып, эчтәлекле рәсемнәр, картиналар буенча мөстәкыйль рәвештә хикәя төзи. Әдәби әсәрләрнең эчтәлеген сөйләгәндә, иҗади хикәяләр төзегәндә интонацияләрдән дөрес файдалана. Сөйләмдә, башкалар белән аралашканда ягымлы сүзләр куллана белә. Мәгънәдәш сүзләр, капма-каршы сүзләрне дөрес әйтә белә. Тәрбияче һәм балалар белән аралашуда теләп катнаша. Үстерешле аралашуда катнашу дәрәҗәсе камил.

Матур әдәбият уку

Әсәрнең жанрын (әкият, хикәя) аера ала. Зур булмаган әсәрләрне сәхнәләштерүдә, рольләргә бүлеп шигырьләр укуда актив катнаша, тиз истә калдырып, яттан сөйли. Язучыларны таный һәм атый, әсәрләрен белә. Шигырьләрне, мәкальләрне, санамышларны сөйләмдә мөстәкыйль куллана. Әдәби персонажларның кылган гамәлләренә дөрес бәя бирә. Үзенең яраткан китабы турында башкаларга сөйләп бирә ала.

Тәрбияче һәм ата- аналар белән берлектә ирешергә кирәк нәтиҗәләр:

Танып белү

Бала транспорт төрләрен, кеше тормышын җиңеләйтә, уңайлыклар тудыра торган әйберләрне атаганда хата җибәрә, ләкин үзлектән төзәтә. Предмет һәм аның үзенчәлекләре (төсе, формасы, күләме, нинди материалдан булуы) турында тулысынча сөйләми, исенә төшергәч, өстәп сөйли белә, төркемли ала. Төзүче, транспорт хезмәткәрләре, авыл эшчәннәре хезмәте турында мәгълүматны тулысынча биреп бетерә алмый. Туган иле, шәһәре (авылы), Россиянең, Татарстанның башкаласы турында белә. Үз туганнары, үзетурында аз сөйли, сораулар биргәч, үзлектән тулыландыра. Табигатьтәге кайбер закончалыкларны аңлатканда, үзара бәйләнешләр турында нәтиҗә чыгарганда кыенлыклар кичерә.

Бала транспорт төрләрен, кеше тормышын җиңеләйтә, уңайлыклар тудыра торган әйберләрне атаганда хата җибәрә. Предмет һәм аның үзенчәлекләре (төсе, формасы, күләме, нинди материалдан булуы) турында тәрбияче ярдәменнән башка сөйли белми, төркемли алмый. Төзүче, транспорт хезмәткәрләре, авыл эшчәннәре хезмәте турында мәгълүматы юк. Туган иле, шәһәре (авылы), Россиянең, Татарстанның башкаласы турында әйтә белми. Үз туганнары, үзе турында тәрбияче ярдәмендә сөйли. Адресын белми. Табигатьтәге кайбер закончалыкларны аңлата, үзара бәйләнешләр турында нәтиҗә чыгара алмый.

Аралашу

Сөйләмдә төрле кушма җөмләләр кулланганда хаталар җибәрә, үзлектән төзәтә белә. Үз тәҗрибәсеннән чыгып, эчтәлекле рәсемнәр, картиналар буенча хикәя төзегәндә тәрбияче ярдәмен көтә, бик үк мөстәкыйль түгел. Әдәби әсәрләрнең эчтәлеген тулы бирми, иҗади хикәяләр төзегәндә иҗади түгел. Сөйләмдә, башкалар белән аралашканда, ягымлы сүзләрне аз куллана. Мәгънәдәш сүзләр, капма-каршы сүзләрне әйткәндә хаталар җибәрә. Тәрбияче һәм балалар белән аралашуда катнаша, үстерешле аралашуда катнашуы камил дәрәҗәдә түгел.

Бала сөйләмдә гади җөмләләр куллана, үз тәҗрибәсеннән чыгып, начар сөйли, эчтәлекле рәсемнәр, картиналар буенча хикәя төзегәндә тәрбияче ярдәмен көтә. Әдәби әсәрләрнең эчтәлеген план буенча сөйли белми, иҗади хикәяләренең эчтәлеге гади, интонацияләрдән файдаланмый. Сөйләмдә, башкалар белән аралашканда ягымлы сүзләрне аз куллана. Мәгънәдәш сүзләр, капма-каршы сүзләрне әйтми. Тәрбияче һәм балалар белән аралашуда сирәк катнаша, үстерешле аралашуда катнашуы юк дәрәҗәдә.

Матур әдәбият уку

Әсәрнең жанрын (әкият, хикәя) аерганда ялгышлыклар җибәрә, ләкин тәрбияче ярдәмендә үзлектән төзәтә ала. Зур булмаган әсәрләрне сәхнәләштерүдә, рольләргә бүлеп шигырьләр укуда активлык күрсәтми, ләкин катнаша. Язучыларны

таный, әсәрләрен әйтүдә кыенлыклар кичерә. Шигырьләрне, мәкальләрне, санамышларны сирәк куллана. Әдәби персонажларның кылган гамәлләренә бәя биргәндә, хаталар җибәрә. Үзенең яраткан китабы турында башкаларга тулы итеп сөйләми.

Әсәрнең жанрын (әкият, хикәя) аера алмый. Зур булмаган әсәрләрне сәхнәләштерүдә, рольләргә бүлеп шигырьләр укуда катнашырга теләге юк. Язучыларны танымый, әсәрләрен әйтә алмый. Шигырьләрне, мәкальләрне, санамышларны кулланмый. Әдәби персонажларның кылган гамәлләренә бәя бирә белми. Үзенең яраткан китабы турында башкаларга сөйли белми.

1.3. Программаны үзләштерүнең нәтиҗәләрен бәяләү системасы

МББ ФДББС белән ярашлы рәвештә максат ориентирлары турыдан-туры, шул исәптән педагогик диагностика (мониторинг) рәвешендә дә, бәяләүгә алынмый һәм аларны балаларның реаль казанышлары белән формаль чагыштыру өчен нигез була алмый. Алар балаларның әзерлегенә һәм белем бирү эшчәнлегенә карата кабул ителгән таләпләргә туры килә торган объектив бәяләмәнең асылы булып тормый. Программаны үзләштерү арадаш аттестацияләр һәм тәрбияләнүчеләрнең йомгаклау аттестациясен уздыру белән кушылып китми. МББнең ФДББСннан күренгәнчә, максат ориентирлары идарә итү бурычларын хәл иткәндә турыдан-туры нигез була алмыйлар. Әлеге бурычларга түбәндәгеләр керә:

• педагогик кадрларны аттестацияләү;

• белем бирүнең сыйфатын бәяләү;

• балаларның соңгы, шулай ук арадаш үсеш дәрәҗәсен, шул исәптән мониторинг кысаларында бәяләү (шул исәптән күзәтүгә яисә балаларның нәтиҗәгә ирешүен тикшерүнең башка ысулларына нигезләнгән методлар кулланып тестлар уздыру формасында);

• максат ориентирларын биремне үтәүнең сыйфат күрсәткеченә кертү ярдәмендә муниципаль (дәүләт) биремнәренең башкарылуын бәяләү;

• оешма хезмәткәрләре хезмәтенә түләүнең стимуллаштыручы фондын билгеләү.

Әмма педагог үз эше барышында һәрбер баланың индивидуаль үсеш траекториясен булдырырга тиеш. Моның өчен педагогка үз эшен бәяләүнең балалар белән иң уңайлы рәвештә үзара бәйләнеш булдырырга ярдәм итүче инструментарие кирәк.

Тәкъдим ителгән Программаны үзләштерү нәтиҗәләрен бәяләү системасында мәктәпкәчә белем бирүнең сыйфатын бәяләүне аңлауның үзгәрүе белән бәйле заманча тенденцияләр чагылыш таба. Беренче чиратта, игътибарны әкренләп объектив (тестлар уздыру) якын килүдән аутентик бәяләү ягына күчерү турында сүз бара. Тамырлары белән стандартлаштырылган тест традицияләренә китеп, объектив якын килү кысаларында тикшеренүләр махсус бурычларны хәл итү барышында балалардагы аерымлыкларны (еш кына җитешсезлекләрне) билгеләүгә юнәлтелгән иде. Әлеге тестлар килеп чыккан нәтиҗәләрне норма белән чагыштырырга мөмкинлек тудыра, шуның белән һәрбер баланың үз яшьтәшләре белән чагыштырганда үсеше турында мәгълүмат бирә. Шунлыктан мондый тестлар педагогик хәвефлелек төркеменә керергә тиешле балаларны ачыклауда киң кулланыла.

Әлеге ысулның төп җитешсезлеге шунда: ясалма биремнәр еш кына балаларның көндәлек тормышыннан шактый ерак, шуңа күрә алар мәктәпкәчә яшьтәге балаларның реаль мөмкинлекләрен тулысынча чагылдыра алмыйлар. Тест ысулы балаларның социаль даирәсе үзенчәлекләрен исәпкә алмый, һәм аның нәтиҗәләренә корылган фаразлар да шактый шартлы.

Аутентик бәяләүнең нигезендә түбәндәге принциплар ята. Беренчедән, асылда ул махсус биремнәрне үтәү нәтиҗәсенә түгел, баланың реаль тәртибен анализлауга карап корыла. Мәгълүмат турыдан-туры баланың тәртибен күзәтү ярдәмендә туплана. Күзәтү нәтиҗәләрен педагог гадәти тестларда куллана торган, мәктәпкәчә яшьтәге баланың реаль тормышына кагылышы аз булган уйлап чыгарылган ситуацияләрдә түгел,табигый мохиттә (уеннар вакытында, режим моментлары барышында, дәресләрдә) таба.

Икенчедән, әгәр тестларны махсус өйрәтелгән профессиональ белгечләр (психологлар, медицина хезмәткәрләре һ.б.) уздырса, аутентик бәяне исә бала белән озак вакыт булган, аның тәртибен яхшы белгән өлкәннәр куя ала. Бу очракта педагог тәҗрибәсе бәяләп бетергесез.

Өченчедән, аутентик бәя югары дәрәҗәдә структурлашкан. Ниһаять, әгәр тестлар ярдәмендә бәя кую очрагында ата-аналар алынган мәгълүматларның мәгънәсен һәрвакытта да аңлап бетермәсәләр һәм шуңа да еш кына балаларга тест

уздыруга тискәре мөнәсәбәт күрсәтсәләр, аутентик бәяләү вакытында җаваплар аларга аңлаешлы. Ата-аналар теге яисә бу сорауга җавап эзләгәндә педагогның партнерлары булып китәргә мөмкин.

2 НЧЕ БҮЛЕК. ЭЧТӘЛЕКЛЕ

2.1. «Татарча сөйләшәбез» проекты

Уртанчылар төркеме (4-5 яшь) «Минем өем» проекты

Белем бирү эшчәнлегенең бурычлары

1.Тирә- юнь күзаллавын киңәйтә барып, иң якын кешеләре, уенчыклар, ашамлыклархисабына сүз байлыгын арттыру.
2.Өлкәннәр кушкан катлаулы булмаган биремнәрне аңлап, үти белүләренә ирешү.
3.Тәрбияче әйткән сүзләрне, кыска фразаларны кабатлап әйтә белүләренә ирешү.
4.Үз исемен дөрес әйтә, исәнләшә, саубуллаша, рәхмәт әйтә белү күнекмәләрен үстерү.
5.Куелган сорауларны аңлап, сөйләмдә 2-3 сүз белән җавап кайтару күнекмәләрен үстерү.

Белем бирү эшчәнлегенең эчтәлеге

Лексик минимум – якынча 62 сүз.
“Минем өем” проекты темалары (“Гаилә”,“Ашамлыклар”,“Уенчыклар”,“Саннар”) буенча бирелгән лексиканы төрле ситуацияләрдә ишетеп аңлап куллана белергә өйрәтү, сөйләм күнекмәләрен булдыру.
Аларның тирә-юнь күзаллавын киңәйтә бару, югарыда күрсәтелгән темага караган сүзләр хисабына балаларның сүз байлыгын арттыру өстендә эшләү, аларда татар телендә сөйләшә башлау теләге уяту.

Актив үзләштерүләренә ирешү өчен әйбер исемнәренең мәгънәсен аңлату һәм аларны дөрес әйтү күнегүләре эшләү. Иң якын кешеләр (*әти, әни, бабай, әби, малай, кыз)*, яраткан уенчыклар (*туп, машина, курчак, эт, песи куян, аю),* ашамлыклар *(алма, ипи, сөт, чәй)* һәм саннар *(бер, ике, өч, дүрт, биш)* хисабына сүзлекне баету һәм активлаштыру. Өйрәнгән сүзләрне аерым, күмәк, тәрбияче ярдәмендә кабатлый белү күнекмәләрен булдыру. *Алма бир. Мә, алма*.

Бу кем? Бу нәрсә? сорауларын аңлап җавап бирергә өйрәтү.

-*Бу кем? – Бу әти.*

-*Бу нәрсә? – Бу туп.*

Нинди? соравын аңларга, дөрес җавап бирергә өйрәтү.

-*Туп нинди? – Кечкенә.*

-*Машина нинди? – Матур.*

Әйбернең билгесен ачыклау максаты белән куела торган сорауларны аңларга һәм сөйләмдә җавап кайтарырга өйрәтү. (Зур, матур, кечкенә, чиста, әйбәт, пычрак, тәмле).

-*Бу нәрсә? – Бу туп.*

-*Туп нинди? – Туп пычрак (зур, матур, кечкенә, чиста, әйбәт).*

Тәрбияче әйткән сүзләрне, кыска фразаларны балаларның кабатлап әйтә белүләренә ирешү өстендә эшләү. Аларның өлкәннәр кушкан катлаулы булмаган боеремнәрне аңлап, үти белүләренә ирешү *(мә, бир, утыр, аша, эч, уйна, ю, ал).*

-*Мә, куян. – Бир куян.*

Тәрбияче әйткән билге буенча предметны табу, күрсәтә белергә өйрәтү.

Зур машина ал. Тәмле алма бир.

Үз исемен дөрес әйтә, исәнләшә, саубуллаша белергә өйрәтү, сүзләрне дөрес, урынлы куллану.

Исәнме. – Исәнмесез. Сау бул. – Сау булыгыз. Мин кыз. - *Мин Оля. Мин малай* - *Мин Коля.*

Таныш предметларның исемнәрен ныгыту, куелган сорауга раслаучы, инкарь итүче сүзләрне *(әйе, юк)* дөрес кулланырга өйрәтү

Син Коля? – Әйе.

Син кыз? – Юк, мин малай.

Мин, син алмашлыкларын аңларга һәм урынлы кулланырга өйрәтү.

Син кем? – Мин Коля.

Кечкенә күләмле шигырьләр, җырлар өйрәтү.

УРТАНЧЫЛАР ТӨРКЕМЕ «МИНЕМ ӨЕМ» ПРОЕКТЫ БУЕНЧА ТЕМАТИК ПЛАН

АКТИВ СҮЗЛӘР	**СӨЙЛӘМ ҮРНӘГЕ**	**АУДИОЯЗМА ЭШ ДӘФТӘРЕ АНИМАЦИОН СЮЖЕТ**
ГАИЛӘ – 18 СӘГАТЬ (1-18)		
әти әни малай кыз мин исәнмесез сау булыгыз исәнме эт песи	-Бу кем? -Әти (әни, бабай, әби, кыз, малай). -Кем юк? -Әти (әни, бабай, әби, малай, кыз). -Исәнмесез. -Син кем? -Мин Коля (Оля). -Мин малай. -Сау булыгыз! -Исәнме, әни (әти, бабай, әби, кыз, малай, Мияу, Акбай). -Сау бул, әни (әти, бабай, әби, кыз, малай). -Кем анда? -Мин песи. Мин Мияу. -Кил монда. -Мин эт. Мин Акбай. -Кил монда. -Син Коля?	Аудиоязма №1-23 Дәфтәрдә эш №1-4 Сюжетлар: 1. “Әйдәгез, дуслашыйк” 2. “Качышлы уйныйбыз” 3. “Шалкан”

әйе юк сау бул әби бабай әйбәт	-Әйе, Коля. -Син малай (кыз)? -Әйе (юк). -Әти? (әни, бабай, әби, кыз, малай). -Әйе. -Әни? (әти, бабай, әби, кыз, малай). -Юк. -Малай? -Юк, кыз. -Кыз? -Әйе, кыз. -Хәлләр ничек? -Әйбәт.	
АШАМЛЫКЛАР – 12 СӘГАТЬ (19-30)		
ипи алма сөт чәй мә рәхмәт тәмле кил монда	-Мә, ипи (алма, сөт, чәй). -Рәхмәт, әби. -Коля, мә ипи (алма, сөт, чәй). -Рәхмәт. -Мияу, кил монда. Утыр. (Акбай, Коля, Оля)	Аудиоязма №24-39 Дәфтәрдә эш №5-10 Сюжетлар: 1.“Тәмле” кибетендә” 2. “Азат кунак чакыра”

<table>
<tr><td>
утыр

аша
эч</td><td>-Оля, кил монда. Мә ипи (алма, сөт, чәй). Ипи (алма, сөт, чәй) тәмле (ме)?
-Ипи (алма, сөт, чәй) тәмле. Рәхмәт.

-Мә, тәмле алма (ипи).

-Мә, ипи (алма) аша.
-Мә, сөт (чәй) эч.</td><td></td></tr>
<tr><td colspan="3">УЕНЧЫКЛАР – 18 СӘГАТЬ (31-48)</td></tr>
<tr><td>бир
туп

зур
кечкенә

матур
курчак

куян
аю</td><td>- Бу нәрсә?
- Туп (курчак, куян, аю).

-Курчак (туп, куян, аю) бир.
-Мә, курчак (туп, куян, аю).

-Бу нәрсә?
-Аю (курчак, куян, туп).
-Аю (курчак, куян, туп) нинди?
-Аю (курчак, куян, туп) зур (матур, кечкенә, әйбәт).

- Аю (курчак, куян, туп) нинди?
- Аю (курчак, куян, туп) зур (кечкенә, матур, әйбәт).

-Аю (курчак, куян, туп)?</td><td>Аудиоязма №40-53

Дәфтәрдә эш №11-13

Сюжетлар:
1. “Паркка сәяхәт”
2. “Уенчыклар үпкәләгән”
3. “Күңелле уеннар”
4. “Акбай һәм Мияу мажаралары”</td></tr>
</table>

хәлләр ничек? уйна пычрак чиста ю	-Әйе. -Курчак (аю, куян, туп)? -Юк. -Бу нәрсә? -Аю (курчак, куян, туп). -Мә, аю (курчак, куян, туп). Уйна. -Коля, кил монда. Уйна. -Оля, кил монда. Уйна. - Аю (курчак, куян, туп) бир. - Аю (курчак, куян, туп) нинди? - Аю (курчак, куян, туп) зур. - Аю (курчак, куян, туп) кечкенә. - Мә, зур аю (курчак, куян, туп). - Мә, кечкенә аю (курчак, куян, туп). -Аю (курчак, куян), кил монда. Аша (утыр, эч, уйна). -Коля (Оля), аю (курчак, куян, туп) ю. -Туп (курчак, куян, аю) нинди? -Туп (курчак, куян, аю) пычрак (чиста). -Туп ю. - Туп чиста? - Юк, туп пычрак. (Әйе, туп чиста). Ю, ю, ю – туп (курчак, аю, куян) ю.	

САННАР - 6 СӘГАТЬ (49-54)		
бер ике өч дүрт биш	-Ничә? -Бер (ике, өч, дүрт, биш) алма. -Ничә малай? -Бер (ике, өч, дүрт, биш) малай. -Ничә кыз? -Бер (ике, өч, дүрт, биш) кыз. -Өч? -Юк. -Ике? -Әйе. -Ничә аю (туп, курчак, куян)? -Бер (ике, өч, дүрт, биш) аю.	Аудиоязма №54-60 Дәфтәрдә эш №14 Сюжет: 1.“Уйный-уйный саныйбыз”
КАБАТЛАУ - 6 СӘГАТЬ (55-60)		
		Аудиоязма №61-64 Дәфтәрдә эш №16-17 Сюжет: 1. “Күңелле ял итәбез”

Зурлар төркеме (5-6 яшь) «Уйный – уйный үсәбез» проекты

Белем бирү эшчәнлегенең бурычлары

1. Тирә- юнь күзаллавын киңәйтә барып, яшелчәләр, савыт-сабалар, киемнәр, өй җиһазлары, ашамлыклар темасына кергән сүзләр хисабына сүз байлыгын арттыру.
2. Гади сорауларны аңлап җавап бирү, мөрәҗәгать итә белүләренә ирешү.
3.Үзара һәм зурлар белән көндәлек тормышта татарча аралашуга чыгуларына ирешү.

4.Сөйләм күнекмәләрен үстерешле диалогларда, уеннарда, ситуатив күнегүләрдә камилләштерү.
5.Боерык фигыльләрне сөйләмдә аңлап дөрес куллана белү күнекмәләрен үстерү.

Белем бирү эшчәнлегенең эчтәлеге

Лексик минимум – якынча 45 сүз.
“Уйный-уйный үсәбез” проекты темалары (“Гаилә”, “Ашамлыклар”, “Уенчыклар”, “Саннар” **, “**Яшелчәләр”, “Савыт-саба”, “Киемнәр”, “Шәхси гигиена”, “Өй җиһазлары”, “Бәйрәмнәр”) буенча бирелгән лексиканы төрле эшчәнлектә (уен, аралашу, музыка, хезмәт, хәрәкәт) ишетеп аңлап куллана белергә өйрәтү, сөйләм күнекмәләрен булдыру.
Яңа сүзләр хисабына баланың сөйләмен баету, тулыландыру. (*Кишер, суган, бәрәңге, кыяр, кәбестә, аш, ботка, кашык, тәлинкә,чынаяк, күлмәк, чалбар, бит, кул, өстәл урындык, карават, баллы, ничә, нинди, алты, җиде, сигез, тугыз, ун, кызыл, сары, яшел, зәңгәр, нәрсә кирәк, юа, ки, сал, йокла, хәерле көн, яратам, бар).*
Санау күнекмәләрен ныгыту, сөйләмдә камилләштерү.
Нәрсә кирәк? Нинди? Ничә? соравын аңлап, мөстәкыйль рәвештә сорау куя һәм дөрес җавап бирә белергә өйрәтү.
Раслаучы һәм инкарь итүче сүзләрне ныгыту, урынлы куллану. *(Әйе, юк)*
Исем + сыйфат конструкциясен сөйләмдә активлаштыру.
- *Бу кызыл тәлинкә.*
“Минем өем” проекты буенча өйрәнелгән боерык фигыльләрне ныгыту *(аша, эч, утыр, ю, уйна, йокла)*, яңа боерык фигыльләрне *(ки, сал)* сөйләмдә аңлап дөрес куллана белергә өйрәтү, активлаштыру.
Алган белемнәрен, сөйләм күнекмәләрен үстерешле диалогларда, уеннарда, ситуатив күнегүләрдә камилләштерү.

ЗУРЛАР ТӨРКЕМЕ

«УЙНЫЙ-УЙНЫЙ ҮСӘБЕЗ» ПРОЕКТЫ БУЕНЧА ТЕМАТИК ПЛАН

АКТИВ СҮЗЛӘР	СӨЙЛӘМ ҮРНӘГЕ	АУДИОЯЗМА ЭШ ДӘФТӘРЕ АНИМАЦИОН СЮЖЕТ
КАБАТЛАУ – 3 СӘГАТЬ (1-3)		

	“Минем өем” проекты буенча	Аудиоязма №1 Дәфтәрдә эш №1 Сюжет: 1. “Шалкан”
ЯШЕЛЧӘЛӘР – 21 СӘГАТЬ (4-24)		
кишер баллы ничә суган бәрәңге кыяр кәбестә нинди алты җиде сигез тугыз	-Бу нәрсә? -Кишер. -Мә, кишер. -Нинди кишер (суган, бәрәңге, кәбестә, кыяр)? -Зур (кечкенә) кишер (суган, бәрәңге, кәбестә, кыяр) -Мә, зур (кечкенә) кишер (суган, бәрәңге, кәбестә, кыяр) -Рәхмәт. -Зур кишер (суган, бәрәңге, кәбестә, кыяр) -Кечкенә кишер (суган, бәрәңге, кәбестә, кыяр) -Чиста кишер (суган, бәрәңге, кәбестә, кыяр) -Пычрак кишер (суган, бәрәңге, кәбестә, кыяр) -Кишер (суган, бәрәңге, кәбестә, кыяр) нинди? -Кишер (суган, бәрәңге, кәбестә, кыяр) тәмле, зур (кечкенә), матур, чиста (пычрак)	Аудиоязма №2-24 Дәфтәрдә эш №2-6 Сюжетлар: 1.“Баллы кишер” 2. “Уйный-уйный эшлибез” 3. “Юл маҗаралары” 4. “Кем эшләми, шул ашамый”

ун кызыл сары	Кишер баллы. Алма баллы. -Мә кишер(алма), аша. Баллы? -Әйе, баллы. Рәхмәт. -Ничә кишер (суган, бәрәңге, кәбестә, кыяр)? Сана. -Ике (1-10) кишер (суган, бәрәңге, кәбестә, кыяр) -Оля, кил монда. Мә, ике (1-10) кишер (суган, бәрәңге, кәбестә, кыяр) -Ике (1-10) кишер (суган, бәрәңге, кәбестә, кыяр) -Оля, кыяр (суган, бәрәңге, кәбестә, кишер) бир. -Мә, кыяр (суган, бәрәңге, кәбестә,кишер). -Рәхмәт. -Коля, (1-10) кәбестә (суган, бәрәңге, кишер, кыяр) бир. -Мә, (1-10) кәбестә (суган, бәрәңге, кишер, кыяр). -Сау бул, Коля. -Ничә кыяр (суган, бәрәңге, кәбестә, кишер)? -Бер (1-10) кыяр (суган, бәрәңге, кәбестә, кишер). -Кыяр (суган, бәрәңге, кәбестә, кишер) пычрак. -Бу туп. -Туп (алма) нинди? -Туп (алма) сары (кызыл, яшел) -Нинди туп (алма) юк?	

яшел нәрсә кирәк? юа	-Кызыл (сары, яшел) туп (алма) юк. -Кишер (суган, бәрәңге, кәбестә, кыяр) кирәк? -Кирәк. -Коля, нәрсә кирәк? -Кыяр (суган, кишер, бәрәңге, кәбестә) кирәк. -Нинди кыяр? -Яшел (тәмле, чиста) кыяр. -Кыяр (суган, кишер, бәрәңге, кәбестә) пычрак. -Мә, кыяр (суган, кишер, бәрәңге, кәбестә) ю. -Оля кыяр (суган, кишер, бәрәңге, кәбестә) юа.	
АШАМЛЫКЛАР – 6 СӘГАТЬ (25-30)		
аш ботка	тәмле аш (ботка, сөт, ипи, чәй) -Нәрсә кирәк? -Аш (ботка, сөт, ипи, чәй, кишер, кәбестә, кыяр, бәрәңге) кирәк. -Нинди аш (ботка, сөт, ипи, чәй, кишер, кәбестә, кыяр, бәрәңге)? -Тәмле аш (ботка, сөт, ипи, чәй, кишер, кәбестә, кыяр, бәрәңге). -Мә, аш (ботка, сөт, ипи, чәй, кишер, кәбестә, кыяр, бәрәңге) аша (эч). -Рәхмәт. Аш (ботка, сөт, ипи, чәй, кишер, кәбестә, кыяр, бәрәңге) тәмле.	Аудиоязма №25-29 Дәфтәрдә эш №7, 8 Сюжет: 1.“Аш бүлмәсе”
САВЫТ-САБА - 6 СӘГАТЬ (31-36)		

кашык тәлинкә чынаяк зәңгәр	-Кашык (тәлинкә, чынаяк) бир. -Нинди кашык (тәлинкә, чынаяк)? -Зур (кечкенә, сары, яшел, кызыл, зәңгәр). -Ничә кашык (тәлинкә, чынаяк)? -(1-10 га) кашык (тәлинкә, чынаяк). -Мә, (1-10) кашык(тәлинкә, чынаяк). -Мә, кызыл (сары, яшел, зәңгәр). чынаяк (тәлинкә, чынаяк).	Аудиоязма №30-37 Дәфтәрдә эш №9, 10 Сюжет: 1. “Өч аю” 2. “Чисталыкта - матурлык”
КИЕМНӘР - 6 СӘГАТЬ (37-42)		
күлмәк чалбар ки сал йокла	яшел (кызыл, сары, зәңгәр) күлмәк (чалбар). чиста күлмәк (чалбар). матур күлмәк (чалбар). күлмәк (чалбар) юк. -Оля, күлмәк (чалбар) бир. -Нинди күлмәк (чалбар)? -Сары (кызыл, яшел, зәңгәр) күлмәк (чалбар). -Ничә күлмәк (чалбар)? -Бер (1-10) күлмәк (чалбар). -Курчак, чалбар (күлмәк) ки (сал). -Оля, чалбар (күлмәк) бир. -Мә, чалбар (күлмәк). -Рәхмәт. Курчак, мә, чалбар (күлмәк) ки (сал). -Курчак, йокла.	Аудиоязма №38-43 Дәфтәрдә эш №11, 12 Сюжет: 1.“Киемнәр кибетендә” 2.“Шаян уенчыклар”

ШӘХСИ ГИГИЕНА – 3 СӘГАТЬ (43-45)		
бит кул хәерле көн	-Хәерле көн. -Мә су, бит (кул) ю. -Бит (кул) чиста. -Бит (кул) чиста. -Әйе, бит (кул) чиста.	Аудиоязма № 43, 44-48 Эш дәфтәре №13, 14 Сюжет: 1.“Ни өчен киемнәр югалган?”
ӨЙ ҖИҺАЗЛАРЫ – 3 СӘГАТЬ (46-48)		
өстәл урындык карават	-Зур (кечкенә) урындык (өстәл, караватъ). -Зур аю, мә зур караватъ (өстәл, урындык). -Кечкенә аю, мә кечкенә караватъ (өстәл, урындык). -Нәрсә кирәк? -Караватъ (өстәл, урындык) кирәк. -Нинди караватъ? -Зур (кечкенә, сары, яшел, зәңгәр) караватъ. -Мә, зур караватъ. -Рәхмәт.	Аудиоязма № 49 Эш дәфтәре №15 Сюжет: 1.“Маша һәм өч аю”
БӘЙРӘМ “ТУГАН КӨН” – 9 СӘГАТЬ (49-57)		
яратам	-Мин алма (ипи, сөт, чәй, ботка, аш, кыяр, кәбестә, бәрәңге, кишер) яратам. -Мин Коля(ны) (Оля(ны) яратам. -Мин курчак(ны) (аю(ны), песи(не), эт(не), куян(ны) яратам.	Аудиоязма №50-60 Эш дәфтәре №16-19 Сюжет: 1. “Туган көн” 2. ”Кем нәрсә ярата?”

бар	-Нәрсә бар? -Туп (курчак) бар. -Нәрсә юк? -Туп (курчак) юк. “Бар”, “Юк” сүзләрен кулланып “Гаилә”, “Яшелчә” “Уенчыклар” темаларын кабатлау. Диалогларны кабатлау. “Кибетле” уеннары.	
БӘЙРӘМ “САБАНТУЙ”- 3 СӘГАТЬ (58-60)		
	Ел дәвамында өйрәнелгән сүзләр, сөйләм үрнәге кулланыла. “Гаилә”, “Яшелчә”, “Уенчыклар” темаларын кабатлау. “Кибетле” уеннары.	Аудиоязма №61-63 Сюжет: 1.“Сабантуй бәйрәме”

Мәктәпкә әзерлек төркеме (6-7 яшь) «Без инде хәзер зурлар – мәктәпкә илтә юллар» проекты

Белем бирү эшчәнлегенең бурычлары

1. Ашамлыклар, кыргый хайваннар, кошлар, мәктәп темасына кергән сүзләр хисабына баланың сөйләмен баету, тулыландыру.
2. Сөйләмне аралашу чарасы буларак камилләштерү, файдалана белү күнекмәләренә өйрәтү.
3. Диалогик һәм монологик сөйләмне үстерү.
4. Мөстәкыйль рәвештә сорау куя һәм дөрес җавап бирә белергә күнектерү.

Белем бирү эшчәнлегенең эчтәлеге

Лексик минимум – якынча 60 сүз.

“Без инде хәзер зурлар – мәктәпкә илтә юллар” проекты темалары (“Гаилә”, “Ашамлыклар”, “Уенчыклар”, “Саннар” , “Яшелчәләр”, “Савыт-саба”, “Киемнәр”, “Шәхси гигиена”, “Өй җиһазлары”, “Бәйрәмнәр”, “Танышу”, “Тату гаилә”, “Дусларны сыйлыйбыз”, “Кунак килде”, “Кафега барабыз”, “Күңелле уеннар”, “Без циркта”, “Безнең дуслар”, “Чана шуабыз”, “Без биибез”, “Күңелле сәяхәт”, “Мәктәп”, “Без әкият ятабыз”) буенча бирелгән лексиканы төрле эшчәнлектә (танып – белү, уен, аралашу, музыка, хезмәт, хәрәкәт) ишетеп аңлап куллана белергә өйрәтү, сөйләм күнекмәләрен булдыру.

Яңа сүзләр хисабына баланың сөйләмен баету, тулыландыру: *син кем, хәерле көн, тычкан, бу кем, бу нәрсә, нишли, йоклый, утыра, ашый, эчә, нишлисең, ашыйм, эчәм, уйный, уйныйм, утырам, барам, кая барасың, син нишлисең, сикер-сикерәм, сикерә, йөгерә, төлке, йөгер-йөгерәм, чәк-чәк, өчпочмак, яшь, бүре, керпе, тавык, әтәч, үрдәк, чана, шуа, шуам, бие, бии, биим, ак, кара, җырла-җырлыйм, зур рәхмәт, китап укый, рәсем ясыйм, укыйм, дәфтәр.*

Бу кем? Бу нәрсә? Нәрсә кирәк? Нинди? Ничә? Нишли? Син нишлисең? Кая барасың? соравын аңлап, мөстәкыйль рәвештә сорау куя һәм дөрес җавап бирә белергә өйрәтү.

Алган белемнәрен, сөйләм күнекмәләрен үстерешле диалогларда, уеннарда, ситуатив күнегүләрдә камилләштерү. Монологик сөйләмне үстерү.

МӘКТӘПКӘ ӘЗЕРЛЕК ТӨРКЕМЕ «БЕЗ ИНДЕ ХӘЗЕР ЗУРЛАР – МӘКТӘПКӘ ИЛТӘ ЮЛЛАР» ПРОЕКТЫ БУЕНЧА ТЕМАТИК ПЛАН

АКТИВ СҮЗЛӘР	СӨЙЛӘМ ҮРНӘГЕ	АУДИОЯЗМА ЭШ ДӘФТӘРЕ АНИМАЦИОН СЮЖЕТ
син кем хәерле көн	 -Хәерле көн, Оля (Коля). -Хәерле көн, әни (әти, бабай, әби).	Аудиоязма №1 - 2 Аудиоязма №3 - 5 Дәфтәрдә эш №1 Сюжет: “Мияу адашкан”

тычкан		Аудиоязма №6 Дәфтәрдә эш №2
бу кем?		Аудиоязма №7 - 8 Дәфтәрдә эш №3
		Сюжет:”Аю баласы дөнья белән таныша”
		Аудиоязма №9 - 10 Дәфтәрдә эш №4
бу нәрсә?	-Песи нишли? -Песи йоклый.	Аудиоязма №11
нишли? йоклый утыра	-Әни нишли? -Әни утыра.	Сюжет: “Батыр Мияу һәм куркак Куянкай”
		Аудиоязма №12 Дәфтәрдә эш №5
ашый эчә	-Коля нишли? -Коля ашый (эчә).	Аудиоязма №13 - 14
нишлисең? ашыйм эчәм	-Мияу, нишлисең? -Ашыйм. -Акбай, нишлисең? -Эчәм.	Мультфильм: “Тату гаилә”
		Аудиоязма №15

уйный уйныйм утырам барам кая барасың? син нишлисең? сикер-сикерәм сикерә йөгерә төлке	-Оля (Коля), нишлисең? -Уйныйм. -Кая барасың? -Кафега барам. -Син нишлисең? -Мин бәрәңге ашыйм (чәй эчәм, уйныйм, барам, утырам, йоклый) Туп, туп Матур туп. Сикер-сикер, Матур туп. Куян сикерә (йөгерә). Туп сикерә. Песи сикерә (йөгерә). Төлке сикерә (йөгерә).	 Аудиоязма №16 - 18 Мультфильм: “Юмарт аю” Аудиоязма №19 Аудиоязма №20 Дәфәрдә эш №6 Мультфильм: “Кафега барабыз” Дәфтәрдә эш №7 Аудиоязма №21-23 Мультфильм: “Урманда күңелле уеннар” Аудиоязма №24 Дәфтәрдә эш №8 Аудиоязма №25-28

йөгер-йөгерәм	-Йөгер! Син нишлисең? -Мин йөгерәм.	Мультфильм: “Көчлеләр, кыюлар, җитезләр”
чәк-чәк өчпочмак	-Мин чәк-чәк ашыйм. -Мин өчпочмак ашыйм.	Аудиоязма №29-30 Дәфтәрдә эш №9
яшь	-Сиңа ничә яшь? -6 яшь.	Сюжет: “Җәнлекләр спорт бәйрәмендә” Аудиоязма №31-32
бүре керпе	-Мин бүре. Мин зур, матур, чиста.	Аудиоязма №33-34 Дәфтәрдә эш №10
тавык әтәч	Әтәч зур, матур Тавык кечкенә, матур	Сюжет: “Циркта” Аудиоязма №35 - 36 Дәфтәрдә эш №11
үрдәк	-Син кем? -Мин үрдәк.	Аудиоязма №37 - 38 Дәфтәрдә эш №12
чана шуа	Куян чана шуа.	Сюжет: “Шаян кошлар” Аудиоязма №39 - 40

шуам бие бии биим ак кара жырла-жырлыйм зур рәхмәт	Мин чана шуам. -Аю, әйдә, бие! -Оля кызыл шар ярата? -Юк. -Оля яшел шар ярата? -Әйе, мин яшел шар яратам. -Син нишлисең? -Мин жырлыйм. жырлыйбыз зур рәхмәт	 Аудиоязма №41 Дәфтәрдә эш №13 Сюжет: “Урманда зур концерт” Аудиоязма №42 - 44 Дәфтәрдә эш №14 Аудиоязма №45 - 46 Сюжет: “Акбай туган көнгә барырга жыена” Аудиоязма №47 Дәфтәрдә эш №15 Аудиоязма №45, 48 – 49 Сюжет: “Мияуның туган көне” Аудиоязма №50 Дәфтәрдә эш №16 Аудиоязма №51 - 53

		Дәфтәрдә эш №17 Сюжет: “Урман китапханәсендә”
китап укый	Кыз китап укый.	Аудиоязма №54 - 60 Дәфтәрдә эш №18
рәсем ясыйм	рәсем ясыйм-алма ясыйм мәктәп	Сюжет “Уйный-уйный укыйбыз” Аудиоязма №61-63 Дәфтәрдә эш №19
укыйм	-Кем укый. -Мин укыйм.	Сюжет: “Урман мәктәбендә” Аудиоязма №64 Сюжет: “Теремкәй” Аудиоязма №65-66
дәфтәр	бик тәмле	Сюжет: “Кем нәрсә ярата?” Аудиоязма №67 - 71 Дәфтәрдә эш №20
	Терем-терем, теремкәй, Зур түгел, кечкенә. Теремкәйдә тычкан яши. Теремкәйдә куян яши. Теремкәйдә бүре яши.	

	Теремкәйдә төлке яши. Теремкәйдә аю яши. Алар бик дус. -Кәҗә кая? -Әнә, кәҗә кәбестә ашый. Кәҗә кәбестә ярата. -Мин ипи яратам. Песи, син нәрсә яратасың? -Мин сөт яратам. Сөт тәмле. -Мә, кәҗә, ботка аша. -Юк, кәбестә яратам. Кәбестә тәмле.	

2.2. «Туган телдә сөйләшәбез» проекты

«Туган телдә сөйләшәбез». Комплекслы тематик план (2-3 яшь)

№	Проект темалары	Эшчәнлек төрләре	Эшчәнлек саны
1.	**Танышу**	Танышу	6
2.	**Безнең балалар бакчасы**	Аю белән куян кунакка килгән Куянга өй төзибез Курчагым “Үчтеки, үчтеки” такмагын уку Курчакның туган көне Карусельгә сәяхәт Минем матур тубым	1 1 1 1 1 1 1

		Әминә Бикчәнтәеваның “Туп-туп, тубыбыз” шигырен уку Уенчыклар кибетендә	1 1 1 1
3.	**Көз**	Көз җитте Көзге яфраклар ”Безнең Алсу “ сериясеннән рәсем карау Яшелчәләр Куян кунакка килгән “Шалкан” әкияте Җиләк-җимешләр Әбидә кунакта Яшелчә бакчасында	1 1 1 1 1 1 1 1 1
4.	**Мин - дөньяның бер кешесе**	Минем исемем бар Бу — мин Мин –дөньяның бер кешесе	1 1 1
5.	**Гаилә**	Минем гаиләм Безнең гаилә Әйдәгез дуслашыйк Бу өйдә кем яши? Без чәбәкәй итәбез Уйнарга яратабыз “Гаилә” рәсемен карау Шәйхи Маннурның “Яратам” шигырен уку Әйдәгез уйныйбыз	1 1 1 1 1 1 1 1 1
6.	**Кыш**	Ап-ак кар ява Алсу урамга җыена Кар бабай ясау Кыш рәсемен карау Кар ява	1 1 1 1 1

		А.Алиш “Куян кызы”	1
7.	**Яңа ел бәйрәме**	Яшел чыршы Әминә Бикчәнтәеваның «Беренче адым» шигырен уку Чыршы бизибез Куян чыршы янында Купшы чыршы Без музыка залында	1 1 1 1 1 1
8.	**Минем әйләнә - тирәм**	Яраткан уен бүлмәбез Алсу бүлмәсе Безнең урам Безнең апа Алсу авырган Алсуда кунакта Безнең йортта нәрсәләр яши? Йорт кошлары Хайваннарны чакыру Маэмаем М.Җәлилнең “Әтәч” шигырен уку Гав исемле мәче баласы Габдулла Тукай “Гали белән Кәҗә” “Чуар тавык” әкияте Әкияттә кунакта	1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1
9.	**Әтиләр-бабайлар**	Зур гаилә Безнең әтиләр һәм абыйлар Бабайга кунакка барабыз Машина Самолет Булатның машинасына гараж ясау	1 1 1 1 1 1

10.	**Әниләр-әбиләр**	Кибеткә бару Әбидә кунакта Безнең әниләр Алсуны табибка алып барабыз Табибка барабыз Курчакны йоклату	1 1 1 1 1 1
11.	**Халык иҗаты**	Хайваннарны чакыру ”Йомры икмәк” рус халык әкиятен уку “Шалкан” әкиятен уку Авылда “Теремкәй” рус халык әкиятен уку Өч аю	1 1 1 1 1 1
12.	**Яз**	Урамда яз Яз җитә Яз Җәнлекләр урманда яшиләр Язгы урманда Күңелле ял итәбез Агачлар Каргалар Без уйныйбыз Яз килде Аваз культурасы А, Ә авазы Акбай һәм Мияу маҗаралары	1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1
13.	**Җәй**	Бүлмә гөлләре Бүлмә гөлләре Мультфильмда кунакта Саф һавада Чәчәкләр Балалар бакчасы ишегалдында Экология сукмагы буенча сәяхәт	1 1 1 1 1 1 1

		Су белән уен Мультфильмда кунакта Әнәс Кариның “Чебиләр” шигырен уку Рәхмәт, җәй! Уеннар	1 1 1 1 1
			105 сәгать

«Туган телдә сөйләшәбез» Комплекслы тематик план. Икенче кечкенәләр төркеме (3-4 яшь)

№	Проект темалары	Эшчәнлек төрләре	Эшчәнлек саны
1.	**Исәнме, балалар бакчасы**	Танышу Өйдә кем яши? Мин малай, мин кыз Мияу белән танышу Әйдәгез танышыйк Әйдә дуслашыйк	1 1 1 1 1 1
2.	**Уенчыклар**	Минем яраткан уенчыкларым Минем яраткан уенчыкларым Каруселькә сәяхәт Без уйнарга яратабыз Йомшак уенчык карау Туп Туган көн Мияу кунакка килгән	1 1 1 1 1 1 1 1

		Уенчыклар кибете	1
3.	**Көз**	Алтын көз Көз килде Аваз культурасы, Ө авазы Куян үстергән кишер һәм помидор Яшелчә бакчасында “Шалкан” әкияте Җиләк-җимеш бакчасында Бакчада алмалар өлгерде Уйный-уйный саныйбыз	1 1 1 1 1 1 1 1 1
4.	**Гаилә**	Өйдә кем яши? Безнең гаилә Качышлы уйныйбыз Тату гаилә Минем дуслар Әйдәгез дуслашыйк Минем туганнарым Безнең гаилә Әби күчтәнәче Дустыңны сыйла Сөт,чәй Кунакка барабыз	1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1
5.	**Кыш**	Кар ява Алсуны урамга киендерәбез А.Алиш “Куян кызы” “Чанада шуабыз” рәсемен карау Кышкы уеннар “Куяннар”уенын өйрәнү	1 1 1 1 1 1
6.	**Яңа ел бәйрәме**	Тиздән чыршы бәйрәме Б.Рәхмәтнең “Кыш бабай” шигырен ятлау	1 1

		Уйныйбыз да, җырлыйбыз да Без бәйрәмгә әзерләнәбез Бәйрәм концерты Яңа ел бәйрәме	 1 1 1 1
7.	**Минем йортым, минем шәһәрем**	Минем шәһәрем Мин “КамАЗ” оныгы “Әлли-бәлли итәргә...”бишек җыры Безнең урам Алсуның яңа өе Алсуда кунакта	1 1 1 1 1 1
8.	**Безнең авылда**	Безнең авылда Зурлар һәм кечкенәләр “Кем нәрсә ярата?”татар халык әкиятен сөйләү “Песи һәм песи балалары”рәсемен карау Җ.Тәрҗемановның”Үзен бик чиста йөртә”шигырен уку “Кем МИЯУ дип әйтте?” Йорт кошлары Р.Батулланың “Елак этәч”әсәрен уку Без уйныйбыз	1 1 1 1 1 1 1 1 1
9.	**Ватанны саклаучылар көне**	Зур гаилә Безнең этиләр һәм абыйлар Бабайга кунакка барабыз Ватанны саклаучылар көне Очучылар З.Туфайлованың “Шофёр булам”шигырен уку	1 1 1 1 1 1
10.	**8нче март**	Минем әнием	1

		Кояш гомере телим мин, әнием, сиңа! Без әнигә булышабыз Әбигә кунакка барабыз Мин әнинең ярдәмчесе Азат кунак чакыра	1 1 1 1 1
11.	**Кыргый хайваннар**	Урманда Аю белән куян “Өч аю”әкияте	1 1 1
12.	**Әкияттә кунакта**	“Теремкәй” рус халык әкиятен сөйләү Кыргый хайваннар “Төлке, куян һәм этәч”әкиятен сәхнәләштерү	1 1 1 1
13.	**Яз**	Урамда яз Яз җитте Яз җыры “Кояш чык,чык,...” Язгы күренешләр Ак аю кунакка килгән Кошлар Х.Вахитның “Уңган сыерчык”шигырен уку Без уйныйбыз	1 1 1 1 1 1 1 1 1
14.	**Бәйрәмнәр**	Бәйрәмгә барабыз “Балалар бакчасында бәйрәм” дигән рәсем карау “Урманда зур концерт” - анимацион сюжет карау	1 1 1
15.	**Җәй**	Автобуста сәяхәт Җ.Тәрҗемановның “Кикрикүк” шигырен уку Мультфильмда кунакта	1 1

		М.Мазуновның “Кәҗә”шигырен уку “Кәҗә һәм кәҗә бәтиләре” рәсемен карау Чәчәкләр-тормыш яме Матур җәй, кил безгә Мин җәйне яратам “Карга” эндәшен уку Саф һавада Экология сукмагы буенча сәяхәт Без уйныйбыз	1 1 1 1 1 1 1 1 1 1
			105сәгать

«Туган телдә сөйләшәбез» Комплекслы тематик план. Уртанчылар төркеме (4-5 яшь)

№	Проект темалары	Эшчәнлек төрләре	Эшчәнлек саны
1.	**Без балалар бакчасында**	Танышу Без балалар бакчасында	1 1
		Әкиятләр иленә сәяхәт	1
2.	**Мин - дөньяның бер кешесе**	Әти, әни һәм мин “Гаилә” рәсемен карау Г. Тукай “Безнең гаилә”шигырен уку Г. Тукай “Безнең гаилә”шигырен ятлау Гаилә Мин һәм кешеләр	1 1 1 1 2 2
		“Көз һәм балалар” җыры Анимацион сюжет “Шалкан әкияте буенча” Әйдәгез, дуслашыйк.	2 1 1
3.	**Ю**	Б.Рәхмәт “Су” шигырен уку Б.Рәхмәт “Су” шигырен ятлау	1 1

		Качышлы уйныйбыз	1
4.	**Күз**	Күз килде “Күз”рәсемен карау	1 1
		Качышлы уйныйбыз	1
5.	**Куян күчтәнәчләре**	Куян күчтәнәчләре	2
		“Шалкан” әкияте	1
6.	**Күз күчтәнәчләре**	Җимешләр Р.Батулла “Аю Әппәс” әкиятен сөйләү	1 1
		Әйдәгез, уйныйбыз	1
7.	**Табын янында**	Ашамлыклар Әбине сыйла Сыйла Без кибеткә барабыз, ашамлыклар алабыз Аш бүлмәсе	2 1 1 1 1
		Безнең кунаклар Дустыңны сыйла Кунак сыйлау	1 1 1
8.	**Татар халык ашлары**	Татар халык ашлары	2
		Азат кунак чакыра	1
9.	**Безнең уенчыклар**	Безнең уенчыклар Әйдәгез уйныйбыз Уенчыклар белән уйныйбыз Уенчыклар кибете Без уйнарга яратабыз Уйныйбыз Минем яраткан уенчыкларым	3 1 1 1 1 1 1
		Уенчыклар Паркка сәяхәт Алсуның туган көне	2 1 1

		Яңа ел килә Ә.Бариның “Кыш”шигырен уку	1 1
10.	**Кыш**	Җәнлекләр кышка әзерләнә Җәнлекләр кышкы урманда А.Алиш”Куян кызы” Кыргый хайваннар Хәйдәрнең “Керпе туны”әкиятен уку Ә.Бариның “Кыш”шигырен уку	1 1 1 1 1 1
		Паркка сәяхәт Уйныйбыз Мияуга бүләк	1 1 1
11.	**Халык җәүһәрләре**	Киемнәр	2
		“Ни өчен киемнәр югалган”	1
12.	**Ватанны саклаучылар**	Безнең Армия Хәрби һөнәрләр Очучылар Без солдатлар К. Булатованың “Солдатлар” шигырен уку Иң яхшы әти	1 1 1 1 1 1
		Уенчыклар үпкәләгән “Күңелле уеннар” Уенчыклар юабыз	1 1 1
13.	**8 март**	Әнием турында сөйлим З.Туфайлованың “Әни сүзе” шигырен ятлау	1 1
		Саннар	2
14.	**Яз**	Кар Бабай язны эзли Яз бүләкләре Нур Гайсинның“Яз килә”шигырен уку “Без язны яратабыз”	1 1 1 1

		Уйныйбыз да, саныйбыз да	1
15.	**Күчмә кошлар**	Күчмә кошлар Х.Вахитның “Уңган сыерчык”шигырен уку Б. Рәхмәтнең “Яз ”шигырен ятлау	2
		Бергәләп өйрәник “Акбай һәм Мияу мажаралары”	1 1
16.	**Халык җәүһәрләре**	Кунак чакырабыз	2
		“Күңелле ял итәбез”	1
17.	**Апрель җитсә, исемеңне җырына куша тургай**	Габдулла Тукай Габдулла Тукайның “Кызыклы шәкерт”шигырен уку Габдулла Тукайның “Гали белән кәҗә” шигырен ятлау	2 1 1
		Без татарча сөйләшәбез	2
18.	**Йорт хайваннары**	Йорт хайваннары К.Ушинскийның “Хайваннар бәхәсе”әсәре	1 1
		Бу өйдә кем яши?	1
19.	**Минем дусларым**	“Торна белән Төлке” әкиятен уку “Без татарча сөйләшәбез” Ж.Тәрҗемановның ”Кикрикүк”шигырен уку А.Алишның”Чукмар белән Тукмар” әкияте буенча әңгәмә	2 1 1
		Без театр уйныйбыз Уйныйбыз	1 1
20.	**Сабантуй бәйрәме**	Сабантуйга әзерләнәбез Күңелле Сабантуй	1
		Сабантуй бәйрәме	1
			104 сәгать

«Туган телдә сөйләшәбез» Комплекслы тематик план. Зурлар төркеме (5-6 яшь)

	Проект темалары	Эшчәнлек төрләре	Эшчәнлек саны
1.	**«Яхшы сүз-җан азыгы»**	Танышу Ягымлы сүзләр Сыйла(катнаш эшчәнлек)	1 1 1
2.	**А. Алиш иҗаты**	А.Алиш- балалар язучысы. А.Алиш “Каз белән аккош”	1 1
		«Чукмар белән Тукмар» (катнаш эшчәнлек)	1
3.	**Хуш киләсең, ямьле көз!**	Җәйләр үтте, көзләр җитте. Көзге табигать	1 1
		“Шалкан” (катнаш эшчәнлек)	1
4.	**Көз күчтәнәчләре**	Яшелчәләр күргәзмәсенә сәяхәт Сыйлыйбыз	1 1
		“Баллы кишер” (катнаш эшчәнлек)	1
		Түтәлләрдә үсте яшелчә Яшелчәләр кибете Бар матур бакча	1 1
5.	**Мин яратам сине, Татарстан**	Мин яратам сине, Татарстан Туган җирем-Татарстан	1 1
		“Уйный-уйный эшлибез”	1
		Гүзәл туган ягыбыз Туган ил кайдан башлана?	1 1
		Мультфильм “Акбарс”	1
6.	**Төсләр дөньясы**	Төсләр Төсләр дөньясы	1 1
		“Юл маҗаралары”.	1
7.	**Кем эшләми, шул ашамый**	Яшелчә салаты Яшелчәләр юабыз.	1 1
		“Кем эшләми, шул ашамый”	1

8.	**Җиләк-җимешләр**	Җимешләр Уйныйбыз да, җырлыйбыз да Җиләк-җимешләр	1 1 1
9.	**Минем гаиләм**	Безнең гаилә Әби, бабайларны хөрмәтлик.	1 1
		“Аш бүлмәсе”	1
10.	**Табын янында**	Савыт-саба кибетенә сәяхәт. Савыт-саба. Бергәләп өйрәнәбез. Курчак Алиягә булыш Чәй табыны	1 1 1 1 1
		“Өч аю” .	1
11.	**Киемнәр дә безне бизиләр**	Кием кешене бизи Кием-салым кибетенә сәяхәт	1 1
		“Киемнәр кибетендә”	1
12.	**Салкын кыш Кышкы уеннар**	Салкын кыш Кышкы уеннар	1 2
		“ Хат ташучы Кар бабай.”	1
		Без суыктан курыкмыйбыз. Кыш	1 1
		“Киемнәр кибетендә”	1
		Кышкы уеннар Ел фасыллары	1 1
		Куян кызы	1
13.	**Кунак булсаң-тыйнак бул**	Без ашыйбыз Мин кунак яратам Бергәләп өйрәнәбез	1 1 1
14.	**Киемнәр**	Киенергә ярдәм ит Милли киемнәр.	1 1

		“Киемнәр кибетендә”	1
		Киемнәр дә безне бизиләр. Киемнәр дөняьсы	1 1
		”Ни өчен киемнәр югалган”	1
15.	**Йорт җиһазлары**	Матур әдәбият белән таныштыру. Өстәл театры “Өч аю”. Өй җиһазлары кибете.	1 1
		“Маша һәм өч аю”	1
16.	**Муса Җәлил безнең күңелләрдә.**	Муса Җәлил безнең күңелләрдә. “Батырлыкта-матурлык”.	1 1
		“Шаян уенчыклар”.	1
17.	**Кояш гомере телим мин, әнием, сиңа**	Без әни белән кибеткә бардык Әниләр бәйрәме	1 1
		“Өч кыз”	1
		Әни кирәк Әниемнең тәмле ашлары	1 1
		“Туган көн”	1
18.	**Без язны яратабыз**	Яз килә. Яз килә, яз!	1 1
		“Кем нәрсә ярата?”.	1
		Татар халык иҗаты аша язны тасвирлау Нәүрүз – яз бәйрәме Бар, юк	1 1 1
19.	**Безнең канатлы дусларыбыз**	Күчмә кошлар Кошлар	1 1
		“Алтын ай” кибете	1
20.	**Габдулла Тукай иҗаты**	Габдулла Тукай Г. Тукайның “Кызыклы шәкерт” шигырен уку.	1 1
		Тукай әсәрләреннән төзелгән мультфильмнардан өзекләр	1

		карау.	
		Г. Тукай “Безнең гаилә” “Гаилә” рәсемен карау	1 1
		Г. Тукай “Бала белән күбәләк”	1
21.	**Чисталыкта-матурлык**	Саулык-зур байлык Шигырь уку: Ә.Ерикәй “Чисталык сөябез”	1 1
		“Чисталыкта-матурлык”	1
22.	**Җиңү алып килде май**	Сугыш ветераннары белән очрашу	1
23.	**Кунак көтәбез**	“Винни-пух кунакка бара”.	1
		“Чебурашка”	1
24.	**Хәрәкәттә -бәрәкәт**	Минем яраткан спорт төре. Шигырь уку: В Хәйруллина “Туплар”	1 1
		Арыслан баласы һәм ташбака ничек җыр җырлаган	1
25.	**Чәчәкле җәй**	Чәчәкләр-тормыш яме Чәчәкле җәй.	1 1
		Сабантуй бәйрәме	1
26.	**Күңелле Сабантуй**	Күңелле Сабантуй уеннары Сабан туена әзерлек Сабан туена әзерлек	1 1 1
			102

«Туган телдә сөйләшәбез» Комплекслы тематик план .Мәктәпкә әзерлек төркеме (6-7 яшь)

	Проект темалары	**Эшчәнлек төрләре**	**Эшчәнлек саны**
1.	**Әйдәгез, танышабыз!**	Әйдәгез, танышабыз Тәмле сүз – җан азыгы	1 1
		“Мияу адашкан”	1
1.	**Тату гаилә**	Минем өем	1

		Тату гаилә	1
		“Аю баласы дөнья белән таныша”	1
2.	**Абдулла Алиш иҗаты**	А. Алиш иҗаты белән танышу. А.Алиш “Сертотмас үрдәк” әкияте	1 1
		«Батыр Мияу белән куркак Куянкай»	1
3.	**Алтын көз**	Алтын көз Көз җитте	1 1
		“Шалкан”	1
5.	**Көзге байлык**	Яшелчәләр	2
		«Кем эшләми, шул ашамый”	1
6.	**Көз күчтәнәчләре**	Җиләк-җимешләр Көз күчтәнәчләре	1 1
		“Без сыйланабыз”	1
7.	**Икмәк – яшәү терәге**	“Игенченең тырышлыгы кырларыннан күренә” Кунак чакырдык	1 1
		“Юмарт аю”	1
8.	**Ашамлыклар**	Ашамлыклар Кунак көтәбез	1 1
		“Кафега барабыз”	1
9.	**Савыт-саба**	Савыт-саба	2
		“Тәмле” кафесы ачабыз	1
10.	**Өй җиһазлары**	Минем өем, өй җиһазлары	1
		“Тәмле” кафесында	1
11.	**Милли киемнәр**	Әбиемнең серле сандыгы Кием кешене бизи	1 1
		“Күңелле уеннар”	1

12.	**Минем туган җирем**	Татарстан буйлап сәяхәт Спорт бәйрәменә барабыз	1 1
		“Көчлеләр, кыюлар, җитезләр”	1
13.	**Башкалам - Казан**	Башкалам - Казан “Туган илем – туган өем”	1 1
		Әниләр бәйрәменә барабыз	1
14.	**Кыргый хайваннар**	Кыргый хайваннар	2
		“Циркта”	1
15.	**Ишек алдында**	Йорт кошлары Йорт хайваннары	1 1
		“Төлке һәм каз” мультфильмы	1
16.	**Кыш килде**	Кыш килде Кыш	1 1
		“Безнең дуслар”	1
17.	**Кышкы уеннар**	Кышкы уеннар Яңа ел бәйрәме	1 1
		“Кар малай” мультфильмы	1
18.	**Кыш** **Кышкы уеннар**	Кыш. Кышкы уеннар	2
		“Шаян кошлар”	1
19.	**Кышлаучы кошлар**	Кышлаучы кошлар Кошлар кафесы Кошларга ярдәм итик	2 1 1
		“Әйдә, бие!”	1
		“Урманда зур концерт”	1
20.	**Киемнәр**	Киемнәр Кышкы киемнәр	1 1
		“Акбай туган көнгә барырга әзерләнә”	1
21.	**Муса Җәлил**	Муса Җәлил	2

		“Мияуның туган көне”	1
22.	**И туган тел, и матур тел**	Бөтендөнья телләр көне И туган тел, и матур тел...	1 1
		“Урман китапханәсендә”	1
23.	**Безнең шәһәр**	Безнең шәһәр	2
		“Уйный-уйный укыйбыз”	1
24.	**Ямьле яз**	Ямьле яз	2
		«Урман мәктәбендә»	1
25.	**Әкияттә кунакта**	Әкияттә кунакта “Хуш киләсең, Нәүрүз!”	1 1
		“Теремкәй” әкиятен сәхнәләштерү	1
26.	**Күчмә кошлар**	Күчмә кошлар	2
		“Кем нәрсә ярата?”	1
27.	**Белем иленә сәяхәт**	Белем иленә сәяхәт Серле чәчәк Уку бүлмәсе	2 1 1
		“Уйный-уйный укыйбыз”	1
28.	**Мәктәп**	Без мәктәпкә барабыз	2
		“Без инде хәзер зурлар - мәктәпкә илтә юллар”	1
		“Юл мажаралары”	1
29.	**Урман-безнең байлыгыбыз**	Урманда Нәрсә ул “Кызыл китап?”	1 1
		Габдулла Тукай	1
30.	**Габдулла Тукай**	Г. Тукай әкиятләренә сәяхәт Без - Тукай оныклары	1 1
		Г. Тукай “Шүрәле”	1
31.	**Әкияттә кунакта**	«Эш беткәч, уйнарга ярый» “Алтын бөртекләр” «Агачлар да авырый»	1 1 1

32.	**Белем иленә сәяхәт**	Могҗизалар кыры Белем иленә сәяхәт	1 1
33.	**Без уйнарга яратабыз**	Казанга спорт бәйрәменә барабыз Без уйнарга яратабыз Сюжетлы-рольле уеннар	1 2 1
34.	**Җиңү бәйрәме**	Алар безгә җиңү бүләк итте Җиңү бәйрәме	1 1
35.	**Хуш бакчам, исәнме мәктәп**	Кабатлау. «Хуш бакчам, исәнме мәктәп»	1 1
			108 сәгать

2.3. Эш төрләре һәм формалары

Программа бурычларын үтәүдә эш формаларының, практик гамәли алымнарның, чараларның әһәмияте зур. Төп эш төрләре булып түбәндәгеләр тора:

Предметлар белән эш: тасвирлау, уенчык белән диалог төзү, уен һәм әкиятләрдә катнашу.

1. Рәсемнәр белән эш: тасвирлау, үстерешле диалог.
2. Сюжетлы-рольле уеннар.
3. Әйлән-бәйлән, җырлы-биюле уеннар өйрәнү (аудиоязмага таянып).
4. Театральләштерү, сәхнәләштерү: бармак театры, битлекләр, костюмнар, театр күрсәтү (әти-әниләргә, башка төркем балаларына).
5. Хәрәкәтле уеннар: туп белән уеннар, «Командир» уены, әйлән-бәйлән уены, зарядка уеннары.
6. Иҗади һәм ситуатив уеннар: рольле уеннар, интервью, ситуатив күнегүләр.
7. Ситуатив, логик күнегүләрне ишетеп, аңлап эшләү.
8. Үстерелешле диалоглар (өлкәннәр һәм яшьтәшләре белән үзара аралашу).
9. Аудиоязмалар тыңлау, кушылып әйтү, җырлау, кабатлау, ишеткән сүзне рәсемдә табып күрсәтү.
10. Анимацион сюжетлар, мультфильмнар карау.
11. Интерактив уеннар.

Укыту-методик комплектының эчтәлеге

Һәр проект түбәндәгеләрне үз эченә ала:

1) тематик план;
2) эшчәнлек конспектлары;
3) балалар һәм әти-әниләр өчен эш дәфтәрләре;
4) аудиоязмалар;
5) анимацион күренешләр;
6) күрсәтмә, таратма материаллар;
7) диагностик материаллар.
Программа өч проектны, аларның төп максатларын һәм бурычла¬рын үз эченә ала.

2.4. Коррекцион һәм инклюзив эш *(Кушымта №1)*

Коррекцион һәм инклюзив педагогикага багышланган бүлектә түбәндәге атамалар һәм төшенчәләр кулланыла. Инклюзив белем бирү — махсус белем бирү ихтыяҗларының һәм индивидуаль мөмкинлекләрнең төрлелеген исәпкә алып, барлык балаларның белем алуы өчен тигез мөмкинлекләр тәэмин итү. Сәламәтлек мөмкинлекләре чикле (СМЧ) укучы — физик һәм (яки) психологик үсешендә психологик-медицина-педагогик комиссия тарафыннан расланган һәм махсус шартлар тудырылмыйча белем алуга тоткарлык тудыручы тайпылышлары булган физик зат. Җайлаштырылган (адаптацияләштерелгән) белем бирү программасы — сәламәтлек мөмкинлекләре чикле затларны психофизик үсеш үзенчәлекләрен, индивидуаль мөмкинлекләрен исәпкә алып укыту өчен җайлаштырылган һәм кирәк очракта күрсәтелгән затларның үсеш тайпы- лышларын коррекцияләүне һәм социаль адаптацияләүне тәэмин итүче белем бирү программасы. СМЧ затлар төркеменә: саңгыраулар, начар ишетүчеләр, башта ишетеп, соңрак ишетми башлаганнар, сукырлар, начар күрүчеләр, сөйләме нык бозылганнар, терәк-хәрәкәт аппараты (ТХА) тайпылышы булганнар, психик үсеш тоткарлыгы булганнар, интеллектуаль үсеш тоткарлыгы булганнар, аутистик спектры бозылганнар (АСБ), катлаулы дефектлары булганнар һ.б. керә. Катнаш юнәлештәге төркемнәрдә сәламәт балаларга һәм СМЧ балаларга белем бирү мәктәпкәчә оешманың белем бирү программасы буенча, тәрбияләнүчеләрнең психофизик үсеш үзенчәлекләрен һәм мөмкинлекләрен исәпкә алып, берләштереп алып барыла.

2.5. Татар телен үзләштерү дәрәҗәләрен билгеләү

Уку елы ахырында уртанчылар, уку елы башында зурлар төркеме балаларының “Минем өем” проекты буенча татар телен үзләштерү дәрәҗәләрен билгеләү.

№	Баланың исеме, фамилиясе	Биремнәр					Нәтиҗә	
		1	2	3	4	5	баллар	дәрәҗә
		“Минем өем” проекты буенча өйрәнгән лексиканы сөйләмдә куллану. (Өйрәнгән темалар буенча дүрт – биш рәсем яисә предмет күрсәтелә, татарча исемнәрен әйтергә кушыла)	Ягымлы сүзләр куллану (“исәнме”, “сау бул”, “рәхмәт”)	Боерыкны аңлап үтәү һәм куллана белү (кил, утыр, сикер, ю, аша, эч)	Тирә - юньдәге предметларның сыйфатын, күләмен белдерә торган сүзләрне аңлап сөйләмдә куллану.	Аралаша белү (ягымлы сүзләр әйтү, чакыру, сыйлау, сарап алу, тәкъдим итү, инкарь иү, раслау)		
1.	Коля							
2.	Оля							

Нәтиҗәләрне билгеләү	
Югары дәрәҗә 2,7 дән 3 кә кадәр	Бала сөйләмдә актив, сорауларга җавап бирә, яхшы аралаша.
Уртача дәрәҗә 2 дән 2,6 га кадәр	Сүз байлыгы бар, аралашуда бик үк актив түгел.
Уртачадан түбән дәрәҗә 1 дән 2 гә кадәр	Аңлый, русча җавап бирә.

Балаларның татар телендә аралаша белү дәрәҗәсен тикшергәндә кулланырга мөмкин булган биремнәр.

1. “**Минем өем” проекты буенча өйрәнгән лексиканы сөйләмдә куллану.**

1. Дидактик уен. "Бу кем?" *(I вариант)*

(Лексика: әти, әни, кыз, малай, әби, бабай)

Уен эчтәлеге: Өй рәсеме. Өй тирәсендә гаилә әгъзалары рәсемнәре (комплекттагы күрсәтмә рәсемнәр). Тәрбияче рәсемнәргә күрсәтеп сорый: Бу кем? ("Әни"...).

2. Дидиктик уен "Кем юк?" *(II вариант)*

(Лексика шул ук).Уен шул ук рәсемнәр кулланып үткәрелә. Тәрбияче бер рәсемне алып куя. Баладан сорый: "Кем юк?" ("Әби"...)

Уенны интерактив тактада да, бала белән бала арасында диалог формасында да үткәрергә була)

3. Дидактик уен "Кәрзиндә нәрсә бар?"

(Лексика: ипи, алма, сөт, чәй)

Уен эчтәлеге: Мияу кәрзин белән ашамлыклар алып килгән. Мияу ашамлык муляжларына күрсәтә, исемен сорый: "Бу нәрсә?" ("Алма"...)

4. Дидактик уен "Нәрсә юк?"

Мияу бер ашамлык муляжын яшереп куя: "Нәрсә юк?". Бала нәрсә юклыгын әйтергә тиеш. ("Алма"...) Уенны рәсемнәр кулланып та үткәреп була.

5. Дидактик уен "Мин әйтәм, син күрсәт һәм әйт"

(Лексика: әти, әни, кыз, малай, әби, бабай; куян, аю, туп, машина, курчак, эт, песи, ипи, алма, сөт, чәй).

Уен эчтәлеге: Балага уенчык яисә уенчык рәсемнәре бирелә. Бала, тәрбияче әйткән уенчыкны яисә уенчык рәсемен табып күсәтергә һәм исемен кабатлап әйтергә тиеш.

6. Дидактик уен "Исемен әйтсәң бирәм"

(Лексика: куян, аю, туп, машина, курчак, эт, песи)

Уен эчтәлеге: Тәрбияче өстәлендә уенчыклар яисә рәсемнәр. Тәрбияче балага уенчыкны(рәсемне) күрсәтә, сорый: "Бу нәрсә?"- "Алма"... ; "Бу кем?"-"Әти"... Бала уенчык исемен дөрес әйтсә аңа уенчыклар, яисә таратма рәсемнәр бирелә.

7. Дидактик уен "Серле янчык"

(Лексика: куян, аю, туп, машина, курчак, эт, песи)

Уен эчтәлеге: Балага уенчыклар күрсәтелә, исемнәрен әйтеп янчыкка салына. Бала янчыктагы уенчыкны капшап исемен әйтә, алып күрсәтә.

8. ***Дидактик уен "Әйе-юк"***

Сүзнең дөрес үзләштерелүен тикшерү йөзеннән (аңлап яки аңламыйча әйтү) төрле вариантта сораулар бирелә: "Бу нәрсә?" - "Аю"...; "Бу аю?" - "Әйе, аю"...; "Бу куян?" - "Юк, песи"...

Югары балл (2.7-3) — сүз байлыгы җитәрлек, уенчык, әйберләрне үзлектән, аңлап дөрес күрсәтә, исемнәрен әйтә.

Уртача балл (2-2,6) - сүз байлыгы бар, кайбер сорауларга тәрбияче ярдәмендә җавап бирә.

Уртачадан түбән балл (1-2) - аңлый, русча җавап бирә.

2. Ягымлы сүзләр куллану (“исәнме”, “сау бул”, “рәхмәт”).

Ситуатив күнегүләр:

а) Ситуатив күнегү “Куян аюга кунакка килә”. Ул ишектән кергәндә аюга нәрсә әйтә? (Ничек исәнләшә?), "Исәнме аю".

б) Ситуатив күнегү “Куян аюда кунакта булды”. Ишектән чыгып киткәндә куян аю белән ничек саубуллаша? (Нәрсә әйтә?) "Сау бул, аю".

в) Уен ситуациясе "Кунак сыйлау". Акбайда (Мияуда) кунакта.

Тәрбияче Акбай (Мияу) ролендә. Ул баланы, ашамлык, җиләк-җимеш (алма, груша, банан һ.б.) муляжлары белән "сыйлый". Тәрбияче баланың "рәхмәт" әйтә белүен билгели.

г) Уен ситуациясе "Дустыңны сыйла". Балаларны парлаштырып бер-берсен сыйларга тәкъдим итү. Рәхмәт әйтә белүләрен билгеләү.

д) Ситуатив күнегү "Акбайга ("Мияуга", "Курчакка", "Дустына") уенчык бүләк ит".

Югары балл (2,7-3) - бала ситуацияләрдә ягымлы сүзләрне урынлы куллана.

Уртача балл (2-2.6) - тәрбияче ярдәмендә җавап бирә.

Уртачадан түбән (1-2) - аңлый, сорауга җавапны русча әйтә.

3. Боерыкны аңлап үтәү һәм куллана белү (кил, утыр, сикер, ю, аша, эч).

1. Сүзле уен "Мин әйтәм - син эшлә" ("Командир").

2. Сүзле уен "Шаян уенчыклар" (Уен баланың боерыкларны аңлы рәвештә үтәвен тикшерү өчен бирелә. Уенның эчтәлеге: Тәрбияче уенчыкка боерык бирә, мәсәлән: Утыр! Ә уенчык “ашый” башлый. Бала боерыкны дөрес итеп үтәп күрсәтә).

Югары дәрәҗә (2,7-3) - бала боерыкны аңлап, дөрес үти.

Уртача дәрәҗә (2-2,6) - ялгыша.

Уртачадан түбән дәрәҗә (1-2) - татарча аңламый, боерыкларны үтәми.

4.Тирә-юньдәге предметларның сыйфат билгеләрен, күләмен белдерә торган сүзләрне аңлап сөйләмдә куллану.

1. ***Дидактик уен "Уенчык нинди?" (зур, кечкенә, чиста, пычрак, әйбәт, матур).***

Уен эчтәлеге: зур-кечкенә уенчыклар күрсәтелә. Тәрбияченең "Нинди?" соравына бала уенчыкның исемен сыйфат билгесе белән әйтергә тиеш.

-Нинди курчак? - Зур (кечкенә, чиста, пычрак, әйбәт, матур) курчак.

Эш дәфтәрендәге 11 нче биремне кулланып була.

2. ***Дидактик уен "Тап, күрсәт һәм әйт" (чиста, пычрак).***

Комплекттагы күрсәтмә рәсемнәр кулланып үткәрелә. Тәрбияче әйткән рәсемне бала табып күрсәтә, әйтә.("Чиста туп", "Пычрак аю"...).

Эш дәфтәрендәге 13 нче биремне кулланып була.

3. ***Дидактик уен "Курчакка бүләк".***

Тәрбияче зур курчакка- зур туп, кечкенә курчакка- кечкенә туп бүләк итәргә куша. “ Мә, зур туп ", “Мә, кечкенә туп".

4. ***Дидактик уен "Дөрес сана".***

Санау күнекмәләрен билгеләү (1-5 кадәр). Тәрбияче уенчыклар, муляжлар санарга тәкъдим итә. Төркемдәге балаларны да санарга була. "Ничә малай?", "Ничә кыз?".

5. ***Дидактик уен "Ничә?".***

Санау күнекмәләрен тикшерү өчен шулай ук, укыту методик комплектындагы күрсәтмә рәсемнәрне дә кулланып була.

- Ничә туп? - Биш туп.

Югары дәрәҗә (2,7-3) - әйберләрнең сыйфат билгеләрен, күләмен исем белән кушып дөрес әйтә.

Уртача дәрәҗә (2-2.6) - 1-2 билгесен әйтә.

<u>Уртачадан түбән дәрәҗә (1-2)</u> - әйберләрнең билгеләрен, күләмен рус телендә әйтә.

5. Аралаша белү (ягымлы сүзләр әйтү, чакыру, сыйлау, сарап алу, тәкъдим итү, инкарь итү, раслау).

1. <u>Уен ситуациясе "Әйдәгез танышабыз".</u>

"Син кем?" соравына аңлап җавап бирүе билгеләнә. К нам пришла новая кукла, она хочет с вами познакомиться: - Исәнмесез. Мин Алсу. Син кем? (Мин Оля (Коля). -Мин Алсу, мин кыз. Син кыз? (Юк, мин малай (әйе, мин кыз).

2. <u>Уен ситуациясе "Кунак каршылыйбыз ".</u>

а) Тәрбияче: К нам идут гости.

Спроси. "Кто там?". "Кем анда?" - Мин әби (бабай).

"Позови бабушку (дедушку)". - Әби (бабай) кил монда.

"Поздоровайся с бабушкой (дедушкой)" - Исәнме, әби (бабай).

"Спроси у бабушки (дедушки) как дела?" - Әби (бабай) хәлләр ничек? - Әйбәт, рәхмәт.

"Предложи бабушке (дедушке) сесть". - Әби (бабай) утыр.

"Предложи бабушке (дедушке) пить чай" - Мә, чәй, эч.

Скажи: "До свидания!" Сау бул, әби! (бабай).

б) Балага "кунак" белән исәнләшергә, хәлен сорарга, чакырып утыртырга, сыйларга ("аша,эч") һәм саубуллашырга тәкъдим ителә.

Эш дәфтәрендәге 3 нче биремне кулланып була**.**

1. <u>Уен ситуациясе "Кунакларны сыйла".</u>

Угости Акбай хлебом, Мияу молоком.

-Мә, Акбай ипи, аша. - Рәхмәт.

-Мә, Мияу сөт, эч. - Рәхмәт.

Эш дәфтәрендәге 16 нчы биремне кулланып була**.**

2. <u>Уен ситуациясе "Бер - береңне сыйла ".</u>

(Ашамлык муляжлары кулланып)

"Угости яблоком".

- Мә, алма, аша. - Рәхмәт.

"Спроси, яблоко вкусное?"

- Алма тәмле? - Әйе, тәмле.

Эш дәфтәрендәге 6 нчы биремне кулланып була**.**

3. ***<u>Уен ситуациясе "Уенчыклар илендә"</u>***

1 . Ты пришел в магазин игрушек. Попроси игрушку, которая тебе нравится.

-Куян бир (әле).- Рәхмәт.

2. Предложи поиграть с игрушкой.

- Мә, туп, уйна. - Рәхмәт.

3. Позови друга, предложи помыть игрушку.

-Коля, кил монда. - Мә, туп, ю.

4. Поменяйтесь игрушками. Попроси у друга игрушку, предложи ему свою .

- Коля, туп бир - Мә, туп.
- Рәхмәт.

<u>Югары дәрәҗә (2,7-3)</u> - аралаша, сөйләм күнекмәләрен актив куллана.

<u>Уртача дәрәҗә (2-2,6)</u> - тәрбияче ярдәмендә аралаша.

<u>Уртачадан түбән дәрәҗә (1-2)</u> - аңлый, русча җавап бирә.

Уку елы ахырында зурлар, уку елы башында мәктәпкә әзерлек төркеме балаларының

№	Баланың исеме,	**Биремнәр**					**Нәтиҗә**	
		1	**2**	**3**	**4**	**5**	**баллар**	**дәрәҗә**

	фамилиясе	“Уйный – уйный үсәбез” проекты буенча өйрәнгән лексиканы сөйләмдә куллану. (Өйрәнгән темалар буенча биш – алты рәсем яисә предмет күрсәтелә, татарча исемнәрен әйтергә кушыла)	Ягымлы сүзләр куллану (“исәнме”, “сау бул”, “рәхмәт”, “исәнмесез”, “ сау булыгыз”)	Боерыкны бирә белү (кил, утыр, сикер, уйна, ю, аша, эч, ки, сал)	Уен ситуацияләрендә үзлектән сорау бирә белү (Нәрсә кирәк? Нинди? Ничә?)	Аралаша белү (ягымлы сүзләр әйтү, чакыру, сыйлау, сорап алу, тәкъдим итү, инкарь итү, раслау)		
1.	Коля							
2.	Оля...							

Нәтиҗәләрне билгеләү	
Югары дәрәҗә 2,7 дән 3 кә кадәр	Бала сөйләмдә актив, үзлектән сорау бирә, яхшы аралаша.
Уртача дәрәҗә 2 дән 2,6 га кадәр	Сүз байлыгы бар, тәрбияче ярдәмендә аралаша.
Уртачадан түбән дәрәҗә 1 дән 2 гә кадәр	Аңлый, русча җавап бирә.

“Уйный-уйный үсәбез” проекты буенча татар телен үзләштерү дәрәҗәләрен билгеләү.

1.“Уйный – уйный үсәбез” проекты буенча өйрәнгән лексиканы сөйләмдә куллану.
(Өйрәнгән темалар буенча биш – алты рәсем яисә предмет күрсәтелә, татарча исемнәрен әйтергә кушыла)

1. ***Дидактик уен “Бу нәрсә?”***

(Лексика: аш, ботка, сөт, кашык, тәлинкә, чынаяк).

Уен эчтәлеге: Тәрбияче рәсемнәргә күрсәтеп сорый:

- Бу нәрсә? (“Аш”...)

2. ***<u>Дидактик уен “Кәрзиндә нәрсә бар?”</u>***
(Лексика: кишер, суган, бәрәңге, кыяр, кәбестә, алма).
Уен эчтәлеге: Куян кәрзин белән яшелчәләр һәм җиләк-җимеш алып килгән. Куян сорый: “Нәрсә бар?” (“Кәбестә”...)
3. ***<u>Дидактик уен “Нәрсә юк?”.</u>***
(Лексика: кишер, суган, бәрәңге, кыяр, кәбестә, алма).
Куян бер яшелчә муляжын яшереп куя: “Нәрсә юк?”. Бала нәрсә юклыгын әйтергә тиеш. Уенны рәсемнәр кулланып та үткәрергә була.
4. ***<u>Дидактик уен “Дөресен әйт”.</u>***
(Лексика: күлмәк, чалбар, сарафан, өстәл, урындык, карават).
Уен эчтәлеге: Балага рәсемнәр бирелә. Бала рәсемнәрнең исемен атый һәм күрсәтә.

<u>Югары балл (2.7-3)</u> — сүз байлыгы җитәрлек, яшелчәләр, савыт-сабалар, киемнәр, өй җиһазлары атамаларын аңлап дөрес күрсәтә, исемнәрен әйтә һәм куелган сорауларга җавап бирә.
<u>Уртача балл (2-2,6)</u> - сүз байлыгы бар, кайбер сорауларга тәрбияче ярдәмендә җавап бирә.
<u>Уртачадан түбән балл (1-2)</u> - аңлый, русча җавап бирә.

2. Ягымлы сүзләр куллану (“Исәнме”, “Сау бул”, “Рәхмәт”, “Исәнмесез”, “ Сау булыгыз”).

Ситуатив күнегүләр (уртанчылар төркемендәге ягымлы сүзләр бүлеген кара):

а) Поздоровайся с Акбаем.
б) Спроси как дела у Акбая.
в) Скажи спасибо Акбаю. Спроси как дела.
г) Попрощайся с Акбаем.
д) Поздоровайся с воспитателем, Мияу и Акбай.
е) Попрощайся с воспитателем, Мияу и Акбай.

<u>Югары балл (2.7-3)</u> — бала сөйләмдә ягымлы сүзләрне урынлы куллана.
<u>Уртача балл (2-2,6)</u> – уен ситуацияләрен тәрбияче ярдәмендә төзи.
<u>Уртачадан түбән балл (1-2)</u> – аңлый, җавап бирә алмый.

3. Боерыкны бирә белү (кил, утыр, сикер, уйна, ю, аша, эч, ки, сал).

Балаларның боерыкларны бирә белү күнекмәләрен тикшерү. Балалар бер-берсенә боерык бирәләр. Саша, аша! – Саша ашау хәрәкәтләре күрсәтә. Алга таба Саша үзе башка балага боерык бирә һәм шундый тәртиптә дәвам ителә.

(Лексика: кил, утыр, сикер, ю, аша, эч, уйна, ки, сал).

Югары балл (2,7-3) – 8-9 сүз.

Уртача балл (2-2.6) – 5-6 сүз.

Уртачадан түбән (1-2) – 1-2 сүз.

4. Уен ситуацияләрендә үзлектән сорау бирә белү. (Нәрсә кирәк? Нинди? Ничә?).

1. Сюжетлы-рольле уен “Кибет”

Балаларга рус телендә кибет уены үткәрү аңлатыла һәм өч төп сорауны куя белүләрен максат итеп куясың. Уен яшелчә, киемнәр, савыт-саба, өй җиһазлары рәсемнәре кулланып үткәрелә.

(Лексика: Нәрсә кирәк? Нинди? Ничә?).

2. ***Дидактик уен “Нинди?”.***

Тикшерүдә сорауларны аерым кулланып та үткәрергә була.

Әйберләрне билгесен ачыклау өчен бирелә торган сорауга аңлап җавап бирү һәм ул сорауларны үзлектән куя белү.

(Лексика: нинди? кызыл, сары, яшел, зәңгәр).

3. ***Дидактик уен “Ничә?”.***

Санау күнекмәләрен билгеләү (1- 10 кадәр).

4. ***Дидактик уен “Дөрес сана”.***

Тәрбияче уенчыклар, муляжлар, укыту методик комплектындагы күрсәтмә рәсемнәрне санарга тәкъдим итә. Балалар бер-берсенә сорау бирәләр һәм җавап бирәләр. Шулай ук, сорауны тәрбияче үзе дә бирә ала. *“Ничә...?”*.

Югары балл (2,7-3) – диалогта 3 сорауны да аңлап куллана.

Уртача балл (2-2.6) – диалогта 2 сорауны аңлап куллана.

Уртачадан түбән (1-2) – диалогта 1 сорауны аңлап куллана.

5. Аралаша белү (ягымлы сүзләр әйтү, чакыру, сыйлау, сорап алу, тәкъдим итү, инкаръ итү, раслау).

1. ***Уен ситуациясе “Әйдәгез танышабыз”.***

“Син кем?” соравына аңлап җавап бирүе билгеләнә.

К вам пришла новая кукла, она хочет с вами познакомиться:

- Исәнмесез. Мин Алсу. Син кем? (Мин Оля яки Коля).
- Мин Алсу, мин кыз. Син кыз? (Юк, мин малай).

2. ***<u>Уен ситуациясе “Кунак каршылыйбыз”.</u>***

а)Тәрбияче:

- К нам идут гости. Спроси. “Кто там?”. “Кем анда?”
- Мин Акбай.
- Позови Акбая.
- Акбай, кил монда.

б)У Акбая сегодня день рождение. Подари свою игрушку

- Акбай, мә кызыл туп.
- Рәхмәт.

в) Угости гостей супом или кашей.

- Мә, аш (ботка) (аша).

г)Что бы сьесть угощение попроси ложку.

- Кашык бир.
- Нинди кашык?
- Зур, матур, зәңгәр кашык.
- Рәхмәт.

3. ***<u>Уен ситуациясе “Кибеттә”.</u>***

Бала белән бала аралашуы тикшерелә.

- Исәнме! Хәлләр ничек?
- Әйбәт, рәхмәт.
- Аю бир.
- Нинди аю?
- Зур аю, чиста аю, матур аю.
- Ничә?
- Ике аю.
- Мә, ике аю.
- Рәхмәт.
- Сау бул.

Югары балл (2,7-3) – бала сөйләмдә актив, үзлектән сорау бирә, яхшы аралаша.

Уртача балл (2-2.6) – сүз байлыгы бар, тәрбияче ярдәмендә аралаша.

Уртачадан түбән (1-2) – аңлый, русча җавап бирә.

Уку елы ахырында мәктәпкә әзерлек төркеме балаларының “Без инде хәзер зурлар, мәктәпкә илтә юллар” проекты буенча татар телен үзләштерү дәрәҗәләрен билгеләү.

№	Баланың исеме, фамилиясе	Биремнәр					Нәтиҗә	
		1	**2**	**3**	**4**	**5**	**баллар**	**дәрәҗә**

		“Без инде хәзер зурлар, мәктәпкә илтә юллар” проекты буенча өйрәнгән лексиканы сөйләмдә куллану. (Өйрәнгән темалар буенча биш – алты рәсем яисә предмет күрсәтелә, татарча исемнәрен әйтергә кушыла)	Ягымлы сүзләр куллану (“исәнме”, “исәнмесез”, “сау бул”, “сау булыгыз”, “рәхмәт”, “зур рәхмәт”, “хәерле көн”, “хәлләр ничек?”, “әйбәт”)	Боерыкны бирә белү (кил, утыр, сикер, уйна, ю, аша, эч, ки, сал, бие, җырла, йөгер, йокла)	Уен ситуацияләрендә үзлектән сорау куя белү. (Нәрсә кирәк? Нинди? Ничә? Син кем? Бу кем? Бу нәрсә? Нишли? Кая барасың?)	Аралаша белү (ягымлы сүзләр әйтү, чакыру, сыйлау, сорап алу, тәкъдим итү, инкарь иү, раслау)		
1.	Коля							
2.	Оля							

Нәтиҗәләрне билгеләү	
Югары дәрәҗә 2,7 дән 3 кә кадәр	Бала сөйләмдә актив, үзлектән сорау бирә, яхшы аралаша.
Уртача дәрәҗә 2 дән 2,6 га кадәр	Сүз байлыгы бар, тәрбияче ярдәмендә аралаша.
Уртачадан түбән дәрәҗә 1 дән 2 гә кадәр	Аңлый, русча җавап бирә.

1.“Без инде хәзер зурлар, мәктәпкә илтә юллар” проекты буенча өйрәнгән лексиканы сөйләмдә куллану. (Өйрәнгән темалар буенча биш – алты рәсем яисә предмет күрсәтелә, татарча исемнәрен әйтергә кушыла)

1. ***<u>Дидактик уен “Бу нәрсә?”</u>***

   (Лексика: тычкан, бүре, төлке, керпе, тавык, әтәч, үрдәк, аю).

   Уен эчтәлеге: Тәрбияче рәсемнәргә күрсәтеп сорый:

- Бу нәрсә? (“бүре”...)

2. ***<u>Дидактик уен “Портфельдә нәрсә бар?”</u>***

(Лексика: китап, дәфтәр, рәсем, мәктәп).

Уен эчтәлеге: Тәрбияче портфельдән рәсемнәр яки предмет алып күрсәтә, исемен сорый:

-Портфельдә нәрсә бар?- (“Дәфтәр бар”...)

3. ***<u>Дидактик уен “Портфельдә нәрсә юк?”</u>***

Бала нәрсә юклыгын әйтергә тиеш. Уенны рәсемнәр кулланып та үткәрергә була.

4. ***<u>Дидактик уен “Дөресен әйт”</u>***

(Лексика: чәк- чәк, өчпочмак, бәрәңге, аш, ботка, су).

Уен эчтәлеге: Балага рәсемнәр бирелә. Бала рәсемнәрне атый.

<u>Югары балл (2.7-3)</u> — 10-14 сүз.

<u>Уртача балл (2-2,6)</u> – 7-9 сүз.

<u>Уртачадан түбән балл (1-2)</u> – 1-6 сүз.

2. Ягымлы сүзләр куллану
(“Исәнме”, “Исәнмесез”, “Сау бул”, “Сау булыгыз”, “Рәхмәт”, “Зур рәхмәт”, “Хәерле көн”,“Хәлләр ничек?”, “Әйбәт”)

<u>Ситуатив күнегү:</u>

Телефоннан сөйләшү.

Эш дәфтәрендәге 1 нче биремне кулланып була**.**

<u>Югары балл (2,7-3)</u> — бала сөйләмдә ягымлы сүзләрне урынлы куллана.

<u>Уртача балл (2-2,6)</u> – тәрбияче ярдәмендә җавап бирә.

<u>Уртачадан түбән балл (1-2)</u> – аңлый, сорауларга җавапны русча бирә.

3. Боерыкны бирә белү.

(Лексика: кил монда, утыр, сикер, ю, аша, эч, уйна, ки, сал, йөгер, бие, җырла, йокла).

<u>Дидактик уен: “Командир”</u>

Эш дәфтәрендәге 9 нчы биремне кулланып була**.**

Бер бала икенче балага боерык бирә. Мәсәлән:
-Коля, сикер! (Коля сикереп күрсәтә).
-Коля, син нишлисең?(Колядан сорый) – Мин сикерәм.
-Коля нишли? (Башка баладан сорый) – Коля сикерә.
Югары балл (2,7-3) — 11-13 сүз белән боерык бирә, син нишлисең, нишли сорауларын бирә белә.
Уртача балл (2-2,6) – бары боерык бирә, сорауларны куя алмый.
Уртачадан түбән балл (1-2) – 1-5 сүз белән боерык бирә, сорауларны русча әйтә.

4. Уен ситуацияләрендә үзлектән сорау бирә белү.
(Нәрсә кирәк? Нинди? Ничә? Син кем? Бу кем? Бу нәрсә? Нишли? Кая барасың?)

1. Уен ситуацияләре:

а) “Кибет” (Нәрсә кирәк? Нинди? Ничә?)
б) “Телефоннан сөйләшү” (Кая барасың? Син нишлисең?)
в) “Танышу” (Син кем? Бу кем? Бу нәрсә? Нишли?)

2. Сюжетлы-рольле уен “Кибет”

Балаларга рус телендә кибет уены үткәрү аңлатыла һәм өч төп сорауны куллана белүләре тикшерелә.Уен яшелчә, киемнәр, савыт-саба, өй җиһазлары, йорт кошлары, уенчык рәсемнәре кулланып үткәрелә.
(Лексика: Нәрсә кирәк? Нинди? Ничә?).

2. ***Дидактик уен “Нинди?”.***

Тикшерүдә сорауларны аерым кулланып та үткәрергә була.
(Лексика: кызыл, сары, яшел, зәңгәр, ак, кара).

3. ***Дидактик уен “Сана”.***

Санау күнекмәләрен билгеләү (1- 10 кадәр).

Югары балл (2,7-3) – сорауларны аңлап куллана.
Уртача балл (2-2,6) – аңлый, тәрбияче ярдәме белән куллана.

<u>Уртачадан түбән (1-2)</u> – русча җавап бирә.

5. Аралаша белү (ягымлы сүзләр әйтү, чакыру, сыйлау, сорап алу, тәкъдим итү, инкарь итү, раслау)

1. ***<u>Уен ситуациясе “Әйдәгез танышабыз”</u>***
- Исәнмесез. Син кем? - (Мин Оля яки Коля).
- Мин кыз. Син кыз? - (Юк, мин малай).
- Сиңа ничә яшь?- (6 (7) яшь).

2. ***<u>Уен ситуациясе “Телефоннан сөйләшү”.(диалогны сан, сыйфат, күләм берәмлеге кертеп баетырга була)</u>***
- Исәнме. Хәлләр ничек?
- Әйбәт.
- Нишлисең?
- Мин уйныйм. Син нишлисең?
- Мин ашыйм.
- Нәрсә?
- Алма ашыйм.
- Алма тәмле(ме)?
- Әйе, алма тәмле.
- Сау бул.

3. ***<u>Уен ситуациясе “Кая барасың?”</u>*** (*мәктәп, кафе, цирк һ.б.*)
- Исәнме! Хәлләр ничек?
- Әйбәт, рәхмәт.
- Кая барасың?
- Кафега барам.

- Кафеда нәрсә бар?
- (ашамлыклар атарга мөмкин)
- Саша нишли?
- Саша бәрәңге ашый.

4.***Ситуатив күнегү.***

а) Син нишлисең?

- Мин биим (утырам, сикерәм, ашыйм, эчәм, уйныйм, йөгерәм, җырлыйм, йоклыйм).

Югары балл (2,7-3) – бала сөйләмдә актив, үзлектән сорау бирә, яхшы аралаша.
Уртача балл (2-2.6) – сүз байлыгы бар, тәрбияче ярдәмендә аралаша.
Уртачадан түбән (1-2) – аңлый, русча җавап бирә.

2.6. Ата- аналар белән эш *(Кушымта №2)*

- Икенче кечкенәләр төркеменә яңа килгән татар милләтеннән булган балаларның ата – аналары белән анкета үткәрү.
- Ата – аналар җыелышында чыгышлар ясау.
- Консультацияләр үткәрү.
- Ачык ишекләр көне үткәрү.
- Балалар бакчасының сайтында информацияләрне яңартып тору.
- “Татарча сөйләшәбез” – “Говорим по – татарски” папкаларындагы информацияләрне яңартып тору.
- Индивидуаль консультацияләр бирү, әңгәмәләр үткәрү.
- Ата- аналарның, балаларның рәсемнәре күргәзмәсе үткәрү.

2.7. Педагогик коллектив белән эш *(Кушымта №3)*

- Педагоглар өчен татар теленә өйрәтү курслары үткәрү.

- Педагогик киңәшмәләрдә чыгышлар ясау.
- Консультацияләр бирү.
- Төркем тәрбиячеләре һәм белгечләр белән берлектә бәйгеләр үткәрү.
- Ачык ишекләр көнендә эшчәнлек күрсәтү.

2.8. Мәктәп белән бәйләнеш *(Кушымта №4)*

- Мәктәп һәм бакча балалары белән уртак бәйрәмнәр үткәрү.
- Ата- аналар җыелышларына гимназия һәм мәктәп укытучыларын чакыру.
- Үзара эшчәнлек һәм дәресләр карау.

III НЧЕ БҮЛЕК. ОЕШТЫРУ

3.1. Татар телен өйрәтүдә кулланыла торган чаралар

1. Эшчәнлек эшкәртмәләре, диагностик материаллар.
2. Тавышлы күрсәтмәлелек (һәр проект өчен аудиоязмалар, ани-мацион сюжетлар, мультфильмнар).
3. Картиналы һәм картиналы-дидактик күрсәтмәлелек (таратма һәм күрсәтмә рәсемнәр, җырлы-биюле уеннар, театр эшчәнлеге өчен атрибутлар).
4. Символик, график күрсәтмәлелек (пиктограммалар).
5. Күләмле күрсәтмәлелек (макетлар, муляжлар, уенчыклар).
6. Интерактив уеннар.
7. Эш дәфтәрләре.

Программалы - методик яктан тәэмин ителеш

Зарипова З.М., Кидрячева Р. Г. Балалар бакчасында рус телле балаларга татар теле өйрәтү программасы. «Идел-Пресс», 2013.

Кидрячева Р.Г. “Татарча сөйләшәбез”. 4-5 яшьлек балаларны татар теленә өйрәтү буенча методик ярдәмлек, «Хәтер», 2011.

Кидрячева Р.Г. “Татарча сөйләшәбез”. 5-6 яшьлек балаларны татар теленә өйрәтү буенча методик ярдәмлек, «Хәтер», 2012.

Кидрячева Р.Г. “Татарча сөйләшәбез”. 6-7 яшьлек балаларны татар теленә өйрәтү буенча методик ярдәмлек, «Татарстан китап нәшрияты», 2012.

Предметлы - үстерелешле әйләнә тирәлек

Эш дәфтәрләре

Кидрячева Р.Г. «Татарча сөйләшәбез». 4-5 яшьлек балалар өчен эш дәфтәре, «Хәтер», 2012.
Кидрячева Р.Г. «Татарча сөйләшәбез». 5-6 яшьлек балалар өчен эш дәфтәре, «Хәтер», 2012.
Кидрячева Р.Г. «Татарча сөйләшәбез». 6-7 яшьлек балалар өчен эш дәфтәре, "Татарстан китап нәшрияты», 2012.

Тавышлы күрсәтмәлелек

Кидрячева Р.Г.   "Минем өем" проеты буенча 4-5 яшьлек балалар өчен укыту-методик комплектына аудиоязмалар. "Аксу" компаниясе, 2012.
Кидрячева Р.Г.   "Уйный- уйный үсәбез" проекты буенча 5-6 яшьлек балалар өчен укыту-методик комплектына аудиоязмалар. "Аксу" компаниясе, 2012.
Кидрячева Р.Г.   "Без инде хәзер зурлар, мәктәпкә илтә юллар", проекты буенча 6-7 яшьлек балалар өчен укыту-методик комплектына аудиоязмалар. "Аксу" компаниясе, 2012.
Кидрячева Р.Г. "Минем өем" проекты буенча 4-5 яшьлек балалар өчен анимацион сюжетлар. "Аксу" компаниясе, 2012.
Кидрячева Р.Г. "Уйный- уйный үсәбез" проекты буенча 5-6 яшьлек балалар өчен анимацион сюжетлар. "Аксу" компаниясе, 2012.

Күрсәтмә, таратма материаллар,
театр эшчәнлеге өчен атрибутлар.

"Минем өем" проекты буенча 4-5 яшьлек балалар өчен

1.А4 форматында күрсәтмә рәсемнәр.	«Минем гаилә» Бабай, әби, әти, әни, малай, кыз.	Һәрберсе 1 данә
	Зур уенчыклар: курчак, куян, аю, туп, песи, эт, машина. Кечкенә уенчыклар: курчак, куян, аю, туп, песи, эт, машина.	Һәрберсе 1 данә

	«Ашамлыклар» Ипи, алма, чәй, сөт.	Һәрберсе 1 данә
	«Уенчыклар» Курчак, куян, аю, туп, песи, эт, машина. курчак, куян, аю, туп, песи, эт, машина – пычрак уенчыклар.	Һәрберсе 1 данә
	Сюжетлы рәсемнәр: «Куян өйгә керә, өйдә аю утыра». «Куян өйдән чыга, саубуллаша».	Һәрберсе 1 данә
	Рәсемнәр: 1 куян, 2 куян, 3 куян, 4 куян, 5 куян; 1 аю, 2 аю, 3 аю, 4 аю, 5 аю; 1 курчак, 2 курчак, 3 курчак, 4 курчак, 5 курчак; 1 туп, 2 туп, 3 туп, 4 туп, 5 туп; 1 машина, 2 машина, 3 машина, 4 машина, 5 машина; 1 песи, 2 песи, 3 песи, 4 песи, 5 песи; 1 эт, 2 эт, 3 эт, 4 эт, 5 эт.	Һәрберсе 1 данә
2.А3 форматында өй рәсеме.	Өй макеты	1 данә
3. А 5 форматында таратма рәсемнәр.	«Минем гаилә» Бабай, әби, әти, әни, малай, кыз.	Һәрберсе 15 данә
	«Ашамлыклар» Ипи, алма, чәй, сөт.	Һәрберсе 15 данә
	«Уенчыклар» Курчак, куян, аю, туп, песи, эт, машина.	Һәрберсе 15 данә

4. Театр эшчәнлеге өчен атрибутлар.	Битлекләр: бабай, әби, әти, әни, малай, кыз, куян, аю, песи, эт.	Һәрберсе 15 данә
Бармак уеннары өчен атрибутлар	бабай, әби, әти, әни, малай, кыз, эт Акбай, песи Мияу, аю, куян.	Һәрберсе 15 данә

“Уйный-уйный үсәбез” проекты буенча 5-6 яшьлек балалар өчен

1. Күрсәтмә рәсемнәр.	«Минем гаилә» Малай, кыз рәсемнәр («Курчакны киендер» уены. Кыз, малай өчен киемнәр: күлмәк (кызларныкы, малайларныкы), футболка, шорты, чалбар, сарафан - (зәңгәр, кызыл, сары, яшел төсләрдә).	Һәрберсе 1 данә
	«Уенчыклар» Зур уенчыклар: курчак, туп, машина - (зәңгәр, кызыл, сары, яшел төсләрдә). Кечкенә уенчыклар: курчак, туп, машина - (зәңгәр, кызыл, сары, яшел төсләрдә).	Һәрберсе 1 данә
	«Ашамлыклар» Аш, ботка, чәк-чәк, конфет, сок.	Һәрберсе 1 данә
	«Савыт-саба» Зур рәсемнәр: кашык, тәлинкә, чынаяк - (зәңгәр, кызыл, сары, яшел төсләрдә). Кечкенә рәсемнәр: кашык, тәлинкә, чынаяк - (зәңгәр, кызыл, сары, яшел төсләрдә).	Һәрберсе 1 данә
	«Җиләк-җимешләр»	Һәрберсе

	Зур рәсемнәр: яшел алма, сары, кызыл, банан, апельсин, виноград, груша. Кечкенә рәсемнәр: яшел алма, сары, кызыл, банан, апельсин, виноград, груша.	1 данә
	«Яшелчәләр» Зур рәсемнәр: кишер, бәрәңге, суган, кыяр, кәбестә. Кечкенә рәсемнәр: кишер, бәрәңге, суган, кыяр, кәбестә.	Һәрберсе 1 данә
	«Киемнәр» Зур рәсемнәр: күлмәк (кызларныкы, малайларныкы), чалбар - (зәңгәр, кызыл, сары, яшел төсләрдә). Кечкенә рәсемнәр: күлмәк (кызларныкы, малайларныкы), чалбар - (зәңгәр, кызыл, сары, яшел төсләрдә).	Һәрберсе 1 данә
	«Өй җиһазлары» Зур рәсемнәр: карават, урындык, өстәл - (зәңгәр, кызыл, сары, яшел төсләрдә). Кечкенә рәсемнәр: карават, урындык, өстәл - (зәңгәр, кызыл, сары, яшел төсләрдә).	Һәрберсе 1 данә
	«Төсләр» Палитра: зәңгәр, кызыл, сары, яшел.	Һәрберсе 1 данә
	«Саннар»10)	Һәрберсе 1 данә
2. Таратма рәсемнәр.	«Минем гаилә» Малай, кыз рәсемнәре: («Курчакны киендер» уены. Кыз, малай өчен киемнәр: күлмәк (кызларныкы, малайларныкы), футболка, шорты, чалбар, сарафан - (зәңгәр, кызыл, сары, яшел төсләрдә).	Һәрберсе 15 данә
	«Уенчыклар» Зур уенчыклар: курчак, туп, машина - (зәңгәр, кызыл, сары, яшел төсләрдә). Кечкенә уенчыклар: курчак, туп, машина - (зәңгәр, кызыл, сары, яшел төсләрдә).	Һәрберсе 15 данә
	«Ашамлыклар»	Һәрберсе 15

	Аш, ботка, чәк-чәк, конфет, сок.	данә
	«Савыт-саба» Зур рәсемнәр: кашык, тәлинкә, чынаяк - (зәңгәр, кызыл, сары, яшел төсләрдә). Кечкенә рәсемнәр: кашык, тәлинкә, чынаяк - (зәңгәр, кызыл, сары, яшел төсләрдә).	Һәрберсе 15 данә
	«Җиләк-җимешләр» Зур рәсемнәр: яшел алма, сары, кызыл, банан, апельсин, виноград, груша. Кечкенә рәсемнәр: яшел алма, сары, кызыл, банан, апельсин, виноград, груша.	Һәрберсе 15 данә
	«Яшелчәләр» Зур рәсемнәр: кишер, бәрәңге, суган, кыяр, кәбестә. Кечкенә рәсемнәр: кишер, бәрәңге, суган, кыяр, кәбестә.	Һәрберсе 15 данә
	«Киемнәр» Зур рәсемнәр: күлмәк (кызларныкы, малайларныкы), чалбар - (зәңгәр, кызыл, сары, яшел төсләрдә). Кечкенә рәсемнәр: күлмәк (кызларныкы, малайларныкы), чалбар - (зәңгәр, кызыл, сары, яшел төсләрдә).	Һәрберсе 15 данә
	«Өй җиһазлары» Зур рәсемнәр: карават, урындык, өстәл - (зәңгәр, кызыл, сары, яшел төсләрдә). Кечкенә рәсемнәр: кровать, стул, стол - (зәңгәр, кызыл, сары, яшел төсләрдә).	Һәрберсе 15 данә
3.Буяу өчен график рәсемнәр	1 аю, 2 куян, 2 машина, 2 курчак, 3 бәрәңге, 4 кәбестә, 4 курчак, 5 песи, 6 алма, 6 кыяр, 7 туп, 7 бәрәңге, 8 кишер, 9 суган, 10 эт.	Һәрберсе 15 данә
4.Театр эшчәнлеге өчен атрибутла	Битлекләр: кишер, суган, кыяр, бәрәңге, кәбестә, алма.	Һәрберсе 15 данә

р.		
5. Театр эшчәнлеге өчен атрибут лар.	1.Өстәл театры өчен атрибутлар (конус формасында): «Өч аю»: әти аю, әни аю, бала аю. 2. Өстәл театры өчен атрибутлар (конус формасында): «Кем нәрсә ярата»: песи, эт, аю, куян, кәҗә, әтәч. өстәл (зур, уртача зурлыкта, кечкенә); урындык (зур, уртача зурлыкта, кечкенә); карават (зур, уртача зурлыкта, кечкенә).	Һәрберсе 1 данә Һәрберсе 1 данә

“Без инде хәзер зурлар-мәктәпкә илтә юллар” проекты буенча 6-7 яшьлек балалар өчен

1.А 4 форматын а күрсәтмә рәсемнәр.	Үрдәк, бүре, әтәч, тавык, зур тычкан, кечкенә тычкан, китап, альбом, клей, линейка, ручка, карандаш, пенал, дәфтәр, кофе, пицца, бәрәңге фри, өчпочмак.	Һәрберсе 1 данә
	Шарлар - (зәңгәр, кызыл, сары, яшел төсләрдә).	Һәрберсе 1 данә
	Сюжетлы рәсемнәр: куян чана шуа, аю чана шуа, бүре чана шуа, төлке чана шуа, үрдәк чана шуа, тавык чана шуа, тычкан чана шуа, төлке бии, керпе йоклый, бүре йөгерә, төлке утыра, керпе уйный, аю йоклый, песи сөт эчә, эт ашый, төлке йөгерә, куян сикерә, тычкан ашый, әтәч җырлый, кыз кул юа, малай китап укый, кыз китап укый, төлке китап укый, куян китап укый, әни кул юа, әти йоклый, малай утыра, кыз бит юа, әби утыра, бабй йоклый.	Һәрберсе 1 данә
2. А 5 форматын да таратма	Үрдәк, бүре, әтәч, тавык, зур тычкан, кечкенә тычкан, китап, альбом, клей, линейка, ручка, карандаш, пенал, дәфтәр, кофе, пицца, бәрәңге фри, өчпочмак.	Һәрберсе 15 данә

рәсемнәр.		
	Шарлар - (зәңгәр, кызыл, сары, яшел төсләрдә).	Һәрберсе 15 данә
	Сюжетлы рәсемнәр: куян чана шуа, аю чана шуа, бүре чана шуа, төлке чана шуа, үрдәк чана шуа, тавык чана шуа, тычкан чана шуа, төлке бии, керпе йоклый, бүре йөгерә, төлке утыра, керпе уйный, аю йоклый, песи сөт эчә, эт ашый, төлке йөгерә, куян сикерә, тычкан ашый, әтәч җырлый, кыз кул юа, малай китап укый, кыз китап укый, төлке китап укый, куян китап укый, әни кул юа, әти йоклый, малай утыра, кыз бит юа, әби утыра, бабай йоклый.	Һәрберсе 15 данә
8х10 форматында пиктограммалар	Бии, йоклый, утыра, ашый, эчә, уйный, сикерә, йөгерә, укый, рәсем ясый, җырлый, чана шуа, мин, кыз, малай, әби, бабай.	Һәрберсе 15 данә
15х20 форматында пиктограммалар	Бии, йоклый, утыра, ашый, эчә, уйный, сикерә, йөгерә, укый, рәсем ясый, җырлый, чана шуа, мин, кыз, малай, әби, бабай, куян, төлке, песи, эт, аю, әтәч, тавык, үрдәк, керпе, тычкан.	Һәрберсе 1 данә

3.2. Материаль - техник яктан тәэмин ителеш

Татар теле кабинеты	Белем бирү эшчәнлеге, индивидуаль, коррекцион эш, ата-аналар,	Зурлар һәм балалар өчен өстәлләр, урындыклар, компьютер, принтер, интерактив такта, ноутбук, магнитофон, уенчыклар, дидактик, интерактив уеннар, балалар әдәбияты, тематик папкалар, альбомнар, укыту -методик

	педагоглар өчен консультацияләр, ачык эшчәнлекләр .	комплект (демонстрацион, таратма материал, аудио, видео дисклар, маскалар, театрларның төрле төрләре),ТР һәм РФ символикасы.

3.3. Балаларга туган (татар) телне өйрәтү буенча тәрбиячәнең эш циклограммасы

Дни недели	Время	Деятельность	Виды деятельности
ПОНЕДЕЛЬНИК 7.00 – 18.00 (11ч.)	7.00-7.30	Документлар белән эшләү (Работа с документацией)	
	7.30 – 8.20	Төркемнәрне йөреп чыгу. Тәрбияче һәм балалар белән сөйләшү. (Обход групп. Беседа с воспитателями и с детьми).	*Общение с педагогами и детьми*
	8.20 – 9.00	Дәрескә әзерләнү. Подгототовка к занятиям	*для проведения игровой деятельности в группе, подготовка пособий, наглядно-демонстрационного и раздаточного материала, атрибуты к играм; подготовка материалов к ООД; по УМК «Говорим по-татарски» для русскоязычных детей.*
	9.00 – 9.30	ООД – 15 гр. татарский язык	*Подготовительная группа*
	9.30 - 9.40	Дәрескә әзерләнү. Подгототовка к занятиям	*для проведения игровой деятельности в группе, подготовка пособий, наглядно-демонстрационного и раздаточного материала, атрибуты к играм; подготовка материалов к ООД; по УМК «Говорим по-татарски» для русскоязычных детей.*
	9.40 - 10.10	ООД – 14 гр. татарский язык	*Подготовительная группа*
	10.10 -	Сәнгать лабораториясендә эшләү. Работа над	*для проведения игровой деятельности в группе, подготовить с собой*

	11.05	творческой лабораторией	*материалы, атрибуты к играм, создание новых игр*
	11.05-11.15	Дәрескә әзерләнү. Подгототовка к занятиям	*для проведения игровой деятельности в группе, подготовка пособий, наглядно-демонстрационного и раздаточного материала, атрибуты к играм; подготовка материалов к ООД; по УМК «Говорим по-татарски» для русскоязычных детей.*
	11.15-11.25	ОД *(в режимных моментах)* – 11 гр родной татарский язык	*Первая младшая группа*
	11.30-11.45	ОД *(в режимных моментах)* – 12 гр родной татарский язык	*Вторая младшая группа*
	11.45-12.00	Көндәлек планнар белән эшләү (Работа над календарьными планами	
	12.00-12.30	Төшке аш (Обед)	
	12.30-13.00	Беренче кечкенәләр төркеме тәрбиячеләре белән эшләү. (Работа с воспитателями первой младшей группы)	*взаимодействие с педагогами: участие в проектах или семинарах; или проведение консультаций; или совместная деятельность педагогами в подготовке к ООД; или подготовка к праздникам и развлечениям; или пополнение РППС; или подготовка материалов для родительских уголков; или разработка наглядно-информационного или дидактического материала; или разработка материала для размещения на сайте ДОУ.*
	13.00-13.15	Икенче кечкенәләр төркеме тәрбиячеләре белән эшләү. (Работа с воспитателями второй младшей группы)	
	13.15-13.45	Музыка җитәкчесе белән эшләү (Работа с музыкальным руководителем)	
	13.45-14.30	Мәктәпкә әзерлек тәркеме тәрбиячеләре белән эшләү (Работа с воспитателями подготовительных групп) Өлкән тәрбияче белән эшләү. (консультация со старшим воспитателем)	
	14.30-15.00	Өлкән тәрбияче белән эшләү. (консультация со старшим воспитателем)	
	15.00-15.30	Сәнгать лабораториясендә эшләү. Работа над творческой лабораторией	*для проведения игровой деятельности в группе, подготовить с собой материалы, атрибуты к играм, создание новых игр*
	15.30-16.00	Документлар белән эшләү (Работа с документацией)	
	16.00-16.25	ООД – 13гр. татарский язык	*Старшая группа*
	16.25-16.55	Индивидуальная / коррекционная работа с детьми, или работа с одаренными детьми подготовительных групп	*Подготовительная группа*

	16.55-17.25	Индивидуальная / коррекционная работа с детьми, или работа с одаренными детьми старших групп	*Старшая группа*
	17.25-18.00	Ата-аналар белән очрашу (Работа с родителями)	*консультации по запросам, или индивидуальные беседы; участие в родительских собраниях; показ открытых мероприятий или занятий*
ВТОРНИК 7.30 – 16.40 (9ч.10мин.)	7.30-8.10	Төркемнәрне йөреп чыгу. Тәрбияче һәм балалар белән сөйләшү. (Обход групп. Беседа с воспитателями и с детьми).	*Общение с педагогами и детьми*
	8.10-8.30	ОД *(в режимных моментах)* – 09 гр татарский язык	*Средняя группа*
	8.30 – 9.25	Сәнгать лабораториясендә эшләү. Работа над творческой лабораторией	*для проведения игровой деятельности в группе, подготовить с собой материалы, атрибуты к играм, создание новых игр*
	9.25 - 9.35	Дәрескә әзерләнү. Подгототовка к занятиям	*для проведения игровой деятельности в группе, подготовка пособий, наглядно-демонстрационного и раздаточного материала, атрибуты к играм; подготовка материалов к ООД; по УМК «Говорим по-татарски» для русскоязычных детей.*
	9.35 – 10.00	ООД – 10гр. татарский язык	*Старшая группа*
	10.00 – 10.15	Дәрескә әзерләнү. Подгототовка к занятиям	*для проведения игровой деятельности в группе, подготовка пособий, наглядно-демонстрационного и раздаточного материала, атрибуты к играм; подготовка материалов к ООД; по УМК «Говорим по-татарски» для русскоязычных детей.*
	10.15 – 10.45	Индивидуальная / коррекционная работа с детьми, или работа с одаренными детьми	
	10.45 – 11.15	Индивидуальная / коррекционная работа с детьми, или работа с одаренными детьми	
	11.15-11.25	ОД *(в режимных моментах)* – 07 гр родной язык	*Первая младшая г группа*
	11.30-11.45	ОД *(в режимных моментах)* – 08 гр родной язык	*Вторая младшая г группа*
	11.45 – 12.00	Көндәлек планнар белән эшләү (Работа над календарьными планами)	
	12.00-12.30	Төшке аш (Обед)	

	12.30-13.00	Сәнгать лабораториясендә эшләү. Работа над творческой лабораторией	*для проведения игровой деятельности в группе, подготовить с собой материалы, атрибуты к играм, создание новых игр*
	13.00 – 13.30	Мәктәпкә әзерлек тәркеме тәрбиячеләре белән эшләү (Работа с воспитателями подготовительных групп)	*взаимодействие с педагогами: участие в проектах или семинарах; или проведение консультаций; или совместная деятельность педагогами в подготовке к ООД; или подготовка к праздникам и развлечениям; или пополнение РППС; или подготовка материалов для родительских уголков; или разработка наглядно-информационного или дидактического материала; или разработка материала для размещения на сайте ДОУ.*
	13.30-14.00	Уртанчылар төркеме тәрбиячеләре белән эшләү. (Работа с воспитателями средних групп)	
	14.00 – 14.15	Икенче кечкенәләр төркеме тәрбиячеләре белән эшләү. (Работа с воспитателями второй младшей группы)	
	14.15-14.35	Беренче кечкенәләр төркеме тәрбиячеләре белән эшләү. (Работа с воспитателями первой младшей группы)	
	14.35-15.00	Документлар белән эшләү (Работа с документацией)	
	15.00-15.25	Индивидуальная / коррекционная работа с детьми, или работа с одаренными детьми группы	
	15.25-16.00	Көндәлек планнар белән эшләү (Работа над календарьными планами	
	16.00-16.40	Сәнгать лабораториясендә эшләү. Работа над творческой лабораторией	*для проведения игровой деятельности в группе, подготовить с собой материалы, атрибуты к играм, создание новых игр*
СРЕДА 7.30 – 16.40 (9ч.10мин.)	7.30-8.20	Төркемнәрне йөреп чыгу. Тәрбияче һәм балалар белән сөйләшү. (Обход групп. Беседа с воспитателями и с детьми).	*Общение с педагогами и детьми*
	8.20 -8.30	Көндәлек планнар белән эшләү (Работа над календарьными планами)	
	8.30-9.00	Дәрескә әзерләнү. Подгототовка к занятиям	*для проведения игровой деятельности в группе, подготовка пособий, наглядно-демонстрационного и раздаточного материала, атрибуты к играм; подготовка материалов к ООД; по УМК «Говорим по-татарски» для русскоязычных детей.*
	9.00 – 9.30	ООД – 14гр. татарский язык	*Подготовительная группа*

	9.35-10.00	ООД – 13гр. татарский язык	*Старшая группа*
	10.00 – 10.20	Дәрескә әзерләнү. Подгототовка к занятиям	*для проведения игровой деятельности в группе, подготовка пособий, наглядно-демонстрационного и раздаточного материала, атрибуты к играм; подготовка материалов к ООД; по УМК «Говорим по-татарски» для русскоязычных детей.*
	10.20-10.50	ООД – 15 гр. татарский язык	*Подготовительная группа*
	10.50 – 11.15	Индивидуальная / коррекционная работа с детьми, или работа с одаренными детьми	
	11.15 – 11.25	ОД *(в режимных моментах)* – 11 гр родной татарский язык	*Первая младшая группа*
	11.30– 11.45	ОД *(в режимных моментах)* – 12 гр родной татарский язык	*Вторая младшая группа*
	11.45-12.00	Көндәлек планнар белән эшләү (Работа над календарьными планами)	
	12.00-12.30	Төшке аш (Обед)	
	12.30 – 13.00	Сәнгать лабораториясендә эшләү. Работа над творческой лабораторией	*для проведения игровой деятельности в группе, подготовить с собой материалы, атрибуты к играм, создание новых игр*
	13.00 – 13.30	Зурлар төркеме тәрбиячеләре белән эшләү (Работа с воспитателями старших групп)	*взаимодействие с педагогами: участие в проектах или семинарах; или проведение консультаций; или совместная деятельность педагогами в подготовке к ООД; или подготовка к праздникам и развлечениям; или пополнение РППС; или подготовка материалов для родительских уголков; или разработка наглядно-информационного или дидактического материала; или разработка материала для размещения на сайте ДОУ.*
	13.30 – 14.00	Мәктәпкә әзерлек тәркеме тәрбиячеләре белән эшләү (Работа с воспитателями подготовительных групп)	*взаимодействие с педагогами: участие в проектах или семинарах; или проведение консультаций; или совместная деятельность педагогами в подготовке к ООД; или подготовка к праздникам и развлечениям; или пополнение РППС; или подготовка материалов для родительских уголков; или разработка наглядно-информационного или дидактического материала; или разработка материала для размещения на сайте ДОУ.*
	14.30 – 15.00	Беренче һәм икенче кечкенәләр төркеме тәрбиячеләре белән эшләү. (Работа с воспитателями первых и вторых младших групп)	
	15.00–	Индивидуальная / коррекционная работа с	

	15.30	детьми, или работа с одаренными детьми	
	15.30 – 16.00	Сәнгать лабораториясендә эшләү. Работа над творческой лабораторией	*для проведения игровой деятельности в группе, подготовить с собой материалы, атрибуты к играм, создание новых игр*
	16.00-16.40	Индивидуальная / коррекционная работа с детьми, или работа с одаренными детьми подготовительной группы	*Подготовительная группа*
ЧЕТВЕРГ 7.30 – 16.40 (9ч.10мин.)	7.30-8.10	Төркемнәрне йөреп чыгу. Тәрбияче һәм балалар белән сөйләшү. (Обход групп. Беседа с воспитателями и с детьми).	*Общение с педагогами и детьми*
	8.10-8.30	ОД *(в режимных моментах)* – 09 гр татарский язык	*Средняя группа*
	8.30-9.00	Дәрескә әзерләнү. Подгототовка к занятиям	*для проведения игровой деятельности в группе, подготовка пособий, наглядно-демонстрационного и раздаточного материала, атрибуты к играм; подготовка материалов к ООД; по УМК «Говорим по-татарски» для русскоязычных детей.*
	9.00-9.35	Сәнгать лабораториясендә эшләү. Работа над творческой лабораторией	*для проведения игровой деятельности в группе, подготовить с собой материалы, атрибуты к играм, создание новых игр*
	9.35 – 10.00	ООД – 10гр. татарский язык	*Старшая группа*
	10.00-10.30	Индивидуальная / коррекционная работа с детьми, или работа с одаренными детьми группы №09	*Средняя группа*
	10.30-11.15	Индивидуальная / коррекционная работа с детьми, или работа с одаренными детьми группы №10	*Старшая группа*
	11.15-11.25	ОД *(в режимных моментах)* – 07 гр родной язык	*Первая младшая г группа*
	11.30-11.45	ОД *(в режимных моментах)* – 08 гр родной язык	*Вторая младшая группа*
	11.45-12.00	Дәрескә әзерләнү. Подгототовка к занятиям	*для проведения игровой деятельности в группе, подготовка пособий, наглядно-демонстрационного и раздаточного материала, атрибуты к играм; подготовка материалов к ООД; по УМК «Говорим по-татарски» для русскоязычных детей.*
	12.00-12.30	Төшке аш (Обед)	
	12.30-12.45	Логопед белән эшләү (Работа с логопедом)	*взаимодействие с педагогами: участие в проектах или семинарах;*

	13.00-13.30	Уртанчылар төркеме тәрбиячеләре белән эшләү. (Работа с воспитателями средних групп)	*или проведение консультаций; или совместная деятельность педагогами в подготовке к ООД; или подготовка к праздникам и развлечениям; или пополнение РППС; или подготовка материалов для родительских уголков; или разработка наглядно-информационного или дидактического материала; или разработка материала для размещения на сайте ДОУ.*
	13.30-14.00	Зурлар төркеме тәрбиячеләре белән эшләү (Работа с воспитателями старших групп)	
	14.00-14.30	Беренче һәм икенче кечкенәләр төркеме тәрбиячеләре белән эшләү. (Работа с воспитателями первых и вторых младших групп)	
	14.30-15.00	Көндәлек планнар белән эшләү (Работа над календарьными планами	
	15.00-15.30	ОД *(в режимных моментах)* – 14 гр. татарский язык	*Подготовителҗная группа*
	15.30-16.00	Дәрескә әзерләнү. Подгототовка к занятиям	*для проведения игровой деятельности в группе, подготовка пособий, наглядно-демонстрационного и раздаточного материала, атрибуты к играм; подготовка материалов к ООД; по УМК «Говорим по-татарски» для русскоязычных детей.*
	16.00-16.40	ОД *(в режимных моментах)*– 15 гр. татарский язык	*Подготовительная группа*
ПЯТНИЦА 7.30 – 16.30 (9ч.)	7.30-8.10	Төркемнәрне йөреп чыгу. Тәрбияче һәм балалар белән сөйләшү. (Обход групп. Беседа с воспитателями и с детьми).	*Общение с педагогами и детьми*
	8.10-8.30	ОД *(в режимных моментах)* – 09 гр татарский язык	*Средняя группа*
	8.30-9.00	Дәрескә әзерләнү. Подгототовка к занятиям	*для проведения игровой деятельности в группе, подготовка пособий, наглядно-демонстрационного и раздаточного материала, атрибуты к играм; подготовка материалов к ООД; по УМК «Говорим по-татарски» для русскоязычных детей.*
	9.00-9.30	Сәнгать лабораториясендә эшләү. Работа над творческой лабораторией	*для проведения игровой деятельности в группе, подготовить с собой материалы, атрибуты к играм, создание новых игр*
	9.30-9.45	Логопед белән эшләү (Работа с логопедом)	
	9.45-10.00	Дәрескә әзерләнү. Подгототовка к занятиям	*для проведения игровой деятельности в группе, подготовка пособий, наглядно-демонстрационного и раздаточного материала, атрибуты*

			к играм; подготовка материалов к ООД; по УМК «Говорим по-татарски» для русскоязычных детей.
	10.00-10.30	ОД *(в режимных моментах)*– 10 гр. татарский язык	*Старшая группа*
	10.30—10.45	Логопед белән эшләү (Работа с логопедом)	
	10.45-11.30	Документлар өстендә эшләү. (Работа над документами)	
	11.30-11.55	ОД *(в режимных моментах)*– 13 гр. татарский язык	*Старшая группа*
	12.00-12.30	Төшке аш (Обед)	
	12.30-13.00	Көндәлек планнар белән эшләү (Работа над календарьными планами	
	13.00-13.30	Уртанчылар төркеме тәрбиячеләре белән эшләү. (Работа с воспитателями средних групп)	*взаимодействие с педагогами: участие в проектах или семинарах; или проведение консультаций; или совместная деятельность педагогами в подготовке к ООД; или подготовка к праздникам и развлечениям; или пополнение РППС; или подготовка материалов для родительских уголков; или разработка наглядно-информационного или дидактического материала; или разработка материала для размещения на сайте ДОУ.*
	13.30-14.00	Педагог-психолог белән эшләү (Работа с педагог-психологом)	
	14.00-14.30	Мәктәпкә әзерлек тәркеме тәрбиячеләре белән эшләү (Работа с воспитателями подготовительных групп)	
	14.45-15.00	Зурлар төркеме тәрбиячеләре белән эшләү (Работа с воспитателями старших групп)	
	15.00-15.25	Индивидуальная / коррекционная работа с детьми, или работа с одаренными детьми	
	15.25-16.00	Сәнгать лабораториясендә эшләү. Работа над творческой лабораторией	*для проведения игровой деятельности в группе, подготовить с собой материалы, атрибуты к играм, создание новых игр*
	16.00-16.30	Индивидуальная / коррекционная работа с детьми, или работа с одаренными детьми	

Циклограмма работы воспитателя по обучению родному языку
Балаларга татар теле өйрәтүче тәрбияченең эш көне бүленеше

Атна көннәре Дни недели	Белем бирү эшчәнлеге Образовательна	Режим вакытында индивидуаль өстәмә эш Индивидуальная работа в	Кабинетта эшләү, эшчәнлекләргә әзерләнү, педагогларга, ата – аналарга консультацияләр Методическая работа, подготовка к занятиям, консультация

	я деятельность	режимные моменты	для родителей
Дүшәмбе Понедельник	Зурлар төркеме Старшая группа(1) 9.00-9.25 Мәктәпкә әзерлек_төркеме Подготовитель-ная группа 10.20-10.50	1 кечкенәләр төркеме 1 младшая группа 9.30 2 кечкенәләр төркеме 2 младшая группа 9.45 1 - 2 кечкенәләр төркеме 1-2 младшая группа 10.50 (возращение с прогулке) Мәктәпкә әзерлек_төркеме Подготовительная группа 11.40 (совместная деятельность с музыкальным руководителем) Уртанчылар төркеме Средняя группа №3 15.30 (УМК)	Төркемнәрне йөреп чыгу. Тәрбияче һәм балалар белән сөйләшү. Обход групп. Беседа с воспитателями и с детьми 8.30 Дәрескә әзерләнү. Подгототовка к занятиям 8.45 Обед 12.30 Логопед белән эшләү. Работа с логопедом 13.00 Кечкенәләр төркеме тәрбиячеләре белән эшләү Работа с воспитателями младших групп 13.15 Тәрбиячеләр белән эшләү татар теле буенча Работа с воспитателями по обучению татарскому языку 14.00 Сәнгат лабораториясендә эшләү Работа над творческой лабораторией 14.30 Планнар белән эшләү. Работа с планами 15.50 Ата – аналар белән эшлэу Работа с родителями 16.50-18.00
Сишәмбе Вторник	Зурлар төркеме Старшая группа(2) 9.00-9.25	1 кечкенәләр төркеме 1 младшая группа 9.25 Уртанчылар төркеме Средняя группа 9.55 (УМК) Мәктәпкә әзерлек_төркеме Подготовительная группа 10.15 (индивидуальная работа) 1 кечкенәләр төркеме 1 младшая группа 11.00 2 кечкенәләр төркеме 2 младшая группа 11.30	Төркемнәрне йөреп чыгу. Тәрбияче һәм балалар белән сөйләшү. Обход групп. Беседа с воспитателями и с детьми . 8.00 Дәрескә әзерләнү. Подготовка к занятиям 8.40 Көндәлек планнар белән эшләү. Работа с календарными планами 12.00 Обед 12.30 Психолог белән эшләү. Работа с психологом 13.00 Уртанчы төркеме тәрбиячеләренә кинәшләр бирү Работа с воспитателями средней группы 13.15 Өлкэн тэрбияче белән эшләү. Консультация со старшим воспитателем 14.00 Документлар белән эшләү. Работа с документацией 14.30-15.12
Чәршәмбе Среда	Зурлар төркеме Старшая группа(1) 9.00-9.25 Мәктәпкә әзерлек төркеме Подготовитель-	1 кечкенәләр төркеме 1 младшая группа 9.25 2 кечкенәләр төркеме 2 младшая группа 10.00 1 кечкенәләр төркеме 1 младшая группа 10.50 Зурлар төркеме Старшая группа (1,2) 11.15	Төркемнәрне йөреп чыгу. Тәрбияче һәм балалар белән сөйләшү. Обход групп. Беседа с воспитателями и с детьми 8.00 Дәрескә әзерләнү. Подготовка к занятиям 8.40 Обед 12.30 Планнар белән эшләү . Работа с планами 13.00 Зурлар төркеме тәрбиячеләренә кинәшләр бирү Работа с воспитателями старшей группы 13.30 Тәрбиячеләр белән эшләү татар теле буенча

	ная группа №6 10.20-10.50	(индивидуальная работа) Зурлар төркеме Старшая группа11.50 (совместная деятельность с музыкальным руководителем)	Работа с воспитателями по обучению татарскому языку 14.00 Сәнгат лабораториясендә эшләү. Работа над творческой лабораторией 14.30-15.12
Пәнҗешәмбе **Четверг**	Зурлар төркеме Старшая группа(2) 9.00-9.25	1 кечкенәләр төркеме 1 младшая группа 9.30 1-2 кечкенәләр төркеме 1-2 младшая группа 10.25 (прогулка) Мәктәпкә әзерлек_төркеме Подготовительная группа 11.00 (УМК)	Төркемнәрне йөреп чыгу. Тәрбияче һәм балалар белән сөйләшү. Обход групп. Беседа с воспитателями и с детьми . 8.00 Дәрескә әзерләнү. Подготовка к занятиям 8.40 Көндәлек планнар белән эшләү. Работа с календарными планами 11.45 Обед 12.30 Музыка җитәкче белән эшләү. Работа с музыкальным руководителем 13.00 Мәктәпкә әзерлек төркеме тәрбиячеләренә кинәшләр бирү Работа с воспитателями подготовительной группы 13.30 Даими үзлегенән белем алу планы. Самообразование 14.00-15.12
Җомга **Пятница**		2 кечкенәләр төркеме 2 младшая группа 9.15 1 кечкенәләр төркеме 1 младшая группа 9.30 Уртанчылар төркеме Средняя группа 10.00 (УМК) Зурлар төркеме Старшая группа (1) 10.20 (игры) Зурлар төркеме Старшая группа (2) 10.45 (игры) Уртанчылар төркеме Средняя группа 11.15 (индивидуальная работа) Мәктәпкә әзерлек_төркеме Подготовительная группа 11.45 (индивидуальная работа)	Төркемнәрне йөреп чыгу. Тәрбияче һәм балалар белән сөйләшү. Обход групп. Беседа с воспитателями и с детьми .8.00 Уеннарга әзерләнү. Подготовка атрибутов к играм 8.40 Обед 12.00 Планнар белән эшләү. Работа с планами 12.30-12.42

3.4. Белем бирү эшчәнлеге челтәре

№	Время	Понедельник	Группа	№	Время	Четверг	Группа
1	9.00-9.30	Обучение родному (татарскому) языку	15группа Подгот.Гр.	1	8.10-8.30	*Обучение родному (татарскому) языку*	09 группа Сред.гр
2	9.40-10.10	Обучение родному (татарскому) языку	14 группа Подгот.гр.	2	9.35-10.00	Обучение родному (татарскому) языку	10 группа Стар.гр.
3	11.15-11.25	*Обучение родному (татарскому) языку*	11 группа 1 мл.гр.	3	11.15-11.25	*Обучение родному (татарскому) языку*	07 группа 1 мл.гр.
4	11.30-11.45	*Обучение родному (татарскому) языку*	12 группа 2 мл.гр.	4	11.30-11.45	*Обучение родному (татарскому) языку*	08 группа 2 мл.гр.
5	16.00-16.25	Обучение родному (татарскому) языку	13 группа Стар.гр.	5	15.00-15.30	*Обучение родному (татарскому) языку*	14 группа Подгот.гр.
6	16.00-16.25	Обучение родному (татарскому) языку	13 группа Стар.гр.	6	16.00-16.30	*Обучение родному (татарскому) языку*	15.группа Подгот.гр.
№	**Время**	**Вторник**	**Группа**	**№**	**Время**	**Пятница**	**Группа**
1	8.10-8.30	*Обучение родному (татарскому) языку*	09 группа Сред.гр	1	8.10-8.30	*Обучение родному (татарскому) языку*	09 группа Сред.гр
2	9.35-10.00	Обучение родному (татарскому) языку	10 группа Стар.гр.	2	10.00-10.30	*Обучение родному (татарскому) языку*	10 группа Стар.гр.

3	11.15-11.25	*Обучение родному (татарскому) языку*	07 группа 1 мл.гр.	3	11.30-11.55	*Обучение родному (татарскому) языку*	13 группа Стар.гр.
4	11.30-11.45	*Обучение родному (татарскому) языку*	08 группа 2 мл.гр.	4			
№	**Время**	**Среда**	**Группа**				
1	9.00-9.30	Обучение родному (татарскому) языку	14 группа Подгот.гр.				
2	9.35-10.00	Обучение родному (татарскому) языку	13группа Стар.гр.				
3	10.20-10.50	Обучение родному (татарскому) языку	15 группа Подгот.гр.				
4	11.15-11.25	*Обучение родному (татарскому) языку*	11 группа 1 мл.гр.				
5	11.30-11.45	*Обучение родному (татарскому) языку*	12 группа 2.мл.гр.				

ӘДӘБИЯТ

1. Мәктәпкәчә мәгарифнең Федераль дәүләт белем стандарты (Россия Федерациясе Мәгариф һәм фән министрлыгының 2013елның 17 октябрендә 1155 нче номерлы боерык нигезендә расланган).

2. Татарстан Республикасының “Татарстан Республикасында Татарстан Республикасының дәүләт телләре һәм башка телләр турында” Законы.

3. Иванова Л. Ф. Программа обучения английскому языку в дошкольном образовательном учреждении Республики Татарстан “First Steps in English”. – Казань, 2011.

4. Гальперин П. Я. “Основы теории поэтапного формирования умственных действий и концепции порождения речи”. - Москва, 1989.

5. Пассов Е. И. “Основы коммуникативной методики обучения иноязычному общению”. - Москва, 1989.

6. Зарипова З.М., Кидрячева Р.Г. Балалар бакчасында рус балаларына татар теле өйрәтү программасы. «Идел-Пресс», 2013.

7. Зарипова З.М., Кидрячева Р.Г. “Татарча сөйләшәбез”. 4-5 яшьлек балаларны татар теленә өйрәтү буенча методик ярдәмлек, «Хәтер», 2011

8. Зарипова З.М., Кидрячева Р.Г. “Татарча сөйләшәбез”. 5-6 яшьлек балаларны татар теленә өйрәтү буенча методик ярдәмлек, «Хәтер», 2012

9. Зарипова З.М., Кидрячева Р.Г. “Татарча сөйләшәбез”. 6-7 яшьлек балаларны татар теленә өйрәтү буенча методик ярдәмлек, «Татарстан китап нәшрияты», 2012.

10. Закирова К.В., Муртазина Л.Р. “Әй, уйныйбыз, уйныйбыз”.- Казан, 2013.

11. Зарипова З.М., Исаева Р.С. “Үстерешле уен”.- Казан, 2013.

12. К. В. Закирова К.В., Муртазина Л.Р. “Балачак – уйнап - көлеп үсәр чак”.- Казан, 2012.

13. Хәзрәтова Ф.В., Шәрәфетдинова З.Г., Хабибуллина И.Җ. “Туган телдә сөйләшәбез”. 2-3 яшьлек балаларны туган телгә өйрәтү буенча методик кулланма.- Казан, 2012.

14. Хәзрәтова Ф.В., Шәрәфетдинова З.Г., Хабибуллина И.Җ. “Туган телдә сөйләшәбез”. 3-4 яшьлек балаларны туган телгә өйрәтү буенча методик кулланма. - Казан, 2013.

15. Хәзрәтова Ф.В., Шәрәфетдинова З.Г., Хабибуллина И.Җ. “Туган телдә сөйләшәбез”. 4-5 яшьлек балаларны туган телгә өйрәтү буенча методик кулланма. - Казан, 2012.

16. Зарипова З.М., Вәҗиева Л.Н., Зөфәрова Р.С. 5-7 яшьлек балаларны туган телгә өйрәтү буенча методик кулланма.- Казан, 2012.

17. Закирова К.В. “На поляне детства”. - Казан, 2011.

18. Закирова К.В. “Балачак аланы”. – Казан, 2011.

19. Закирова З.М., Кидрячева Р.Г. др. “Планирование деятельности по обучению дошкольников татарскому языку”. Методическое пособие. – Казань, “Хэтер”, 2018.

КУШЫМТА

Кушымта № 1. Коррекция эше

«Минем өем» проекты буенча коррекция эше

Үткәрү вакыты	№	Сораулар, биремнәр	Уеннар, күнегүләр, биремнәр	Төркем №	Баланың исеме фамилиясе
Октябрь	1.	“Минем өем” проекты буенча өйрәнгән лексиканы сөйләмдә куллану. Бу кем? Бу нәрсә? сорауларына җавап бирү.	1.Дидактик уен “Матур өйдә кем яши?” 2.Дидактик уен “Кем юк” (әйе – юк). 3.Дид.уен “Исемен әйтсәң бирәм” (гаилә әгзалары, уенчыклар).		
Ноябрь	2.	Ягымлы сүзләр куллану (“Исәнме”, “Исәнмесез” , “Сау бул”, “Сау булыгыз”, “Рәхмәт”)	1.Ситуатив күнегү “Куян аюга кунакка килә”. 2. Ситуатив күнегү "Кунак сыйлау". 3. Ситуатив күнегү "Дустыңны сыйла".		
Декабрь Январь	3.	Боерыкны бирә белү (кил, утыр, йокла, уйна, ю, аша, эч)	1.Дид.уен: “Командир”. 2.Дид.уен «Мин әйтәм – син эшлә» 3. «Шаян уенчыклар»		
Февраль Март	4.	Тирә - юньдәге предметларның сыйфатын, күләмен белдерә торган сүзләрне аңлап сөйләмдә куллану.	1.Дид. уен “Бу нәрсә, ничә?”. 2.Уен ситуациясе: “Курчакка бүләк”(зур – кечкенә) 3.Дид.уен “Дөрес сана”.		

Март Апрель	5.	Аралаша белү (ягымлы сүзләр әйтү, чакыру, сыйлау, сорап алу, тәкъдим итү, инкаръ итү, раслау)	1.Уен ситуациясе “Әйдә, танышыйк”. 2.Уен ситуациясе “Кунак каршылау”. 3.Уен ситуациясе “Кунак сыйлау”. 4.”Уенчык сорап ал”.		
Май		Татар телен үзләштерү дәрәҗәләрен билгеләү			

“Уйный-уйный үсәбез”проекты буенча коррекция эше

Үткәрү вакыты	№	Сораулар, биремнәр	Уеннар, күнегүләр, биремнәр	Төркем №	Баланың исеме фамилиясе
Октябрь	1.	“Уйный-уйный үсәбез” проекты буенча өйрәнгән лексиканы сөйләмдә куллану. Бу кем? Бу нәрсә? Нинди? Ничә? сорауларына җавап бирү.	1.Дидактик уен “Бу нәрсә?” 2.Дидактик уен “Бу кем?” 3.Дидактик уен “Нинди? Ничә?” 4.Дидактик уен “Дөресен әйт” 5.Дидактик уен “Кем юк”.		
Ноябрь	2.	Ягымлы сүзләр куллану (“Исәнме”, “Исәнмесез”, “Сау бул”, “Сау булыгыз”, “Рәхмәт”, “Хәерле көн”,“Хәлләр ничек?”, “Әйбәт”).	1.Ситуатив күнегү: “Яшелчәләр кибете”. 2. Ситуатив күнегү: «Телефоннан сөйләшү». 3.Уен ситуациясе "Дустыңны сыйла".		
Декабрь Январь	3.	“Төсләр дөньясында”	1. «Мияу-мияу нинди?» 2.Дид.уен «Командир».		

		Боерыкны бирә белү (кил монда, утыр, сикер, уйна, ю, аша, эч, ки, сал, йокла)	3.Дид.уен «Мин әйтәм – син эшлә» 4. «Шаян уенчыклар»		
Февраль Март	4.	Уен ситуацияләрендә үзлектән сорау куя белү. Киемнәрне, савыт-сабаларны, йорт җиһазларын ныгыту (Нәрсә кирәк? Нинди? Ничә? Син кем? Бу кем? Бу нәрсә?)	1.Сюжетлы-рольле уен “Киемнәр кибете” 2.С/рольле уен “Савыт-саба кибете”. С/рольле уен “Супермаркет” 3.Сюжетлы-рольле уен: «Туган көн». Дид.уен «Парын тап» (төсләр)		
Март Апрель	5.	Аралаша белү (ягымлы сүзләр әйтү, чакыру, сыйлау, сорап алу, тәкъдим итү, инкарь итү, раслау).	1.Уен ситуациясе “Таныш булыйк”. 2.Уен ситуациясе “Кәрзиндә нәрсә бар”. 3.Уен ситуациясе “Куяннарга киенергә булыш”. 4.Уен ситуациясе “Аюлар яңа өйгә күчә, булыш” 5. Уен ситуациясе «Савыт-сабалар бүләк итәбез».		
Май		Татар телен үзләштерү дәрәҗәләрен билгеләү.			

“Без инде хәзер зурлар, мәктәпкә илтә юллар” проекты буенча коррекция эше

Үткәрү	№	Сораулар, биремнәр	Уеннар, күнегүләр, биремнәр	Төркем №	Баланың исеме фамилиясе

вакыты					
Октябрь	1.	“Без инде хәзер зурлар, мәктәпкә илтә юллар” проекты буенча өйрәнгән лексиканы сөйләмдә куллану. Бу кем? Бу нәрсә? сорауларына җавап бирү.	1.Дидактик уен “Бу нәрсә?” 2.Дидактик уен “Бу кем?” 3.Дидактик уен “Нинди? Ничә?” 4.Дидактик уен “Дөресен әйт” 5.Дидактик уен “Кем юк”.		
Ноябрь	2.	Ягымлы сүзләр куллану (“Исәнме”, “Исәнмесез”, “Сау бул”, “Сау булыгыз”, “Рәхмәт”, “Зур рәхмәт”, “Хәерле көн”,“Хәлләр ничек?”, “Әйбәт”)	1.Ситуатив күнегү “Куян аюга кунакка килә”. 2. Ситуатив күнегү: «Телефоннан сөйләшү». 3.Уен ситуация "Дустыңны сыйла".		
Декабрь Январь	3.	Боерыкны бирә белү (кил, утыр, сикер, уйна, ю, аша, эч, ки, сал, бие, җырла, йөгер, йокла)	1.Дид.уен “Командир”. 2.Дид.уен «Мин әйтәм – син эшлә» 3. «Шаян уенчыклар»		
Февраль Март	4.	Уен ситуацияләрендә үзлектән сорау куя белү. (Нәрсә кирәк? Нинди? Ничә? Син кем? Бу кем? Бу нәрсә? Нишли? Ничә яшь? (Сиңа ничә яшь?) Нишлисең? Син нишлисең?) Кая барасың?)	1.Сюжетлы-рольле уен “Кибет” 2.Дидактик уен “Нинди?”. 3.Дидактик уен “Ничә?”. 4.Уен ситуация: «Кая барасың?” 5.Сюжетлы-рольле уен: “Туган көн”. 6. Дид.уеннар: а)“Бу кем? Нишли?” б) “Дөрес сана” в “Мияу-Мияу нинди?		

			7. “Курчакка бүләк” (зур – кечкенә)		
Март Апрель	5.	Аралаша белү (ягымлы сүзләр әйтү, чакыру, сыйлау, сорап алу, тәкъдим итү, инкарь итү, раслау)	1.Уен ситуациясе “Таныш булыйк”. 2.Уен ситуациясе “Портфельдә нәрсә бар?”. 3.Уен ситуациясе “Портфельдә нәрсә юк?”. 4.Уен ситуациясе “Теремкәйдә кем яши?” 5. Уен ситуациясе “Урман мәктәбендә”		
Май		Татар телен үзләштерү дәрәҗәләрен билгеләү.			

Кушымта №2. Ата-аналар белән эш.

№	Наименование	Дата проведения	Ответственный
1	Организация и проведение праздников, развлечений и других мероприятий по ознакомлению с традициями, культурой и бытом татарского народа и народов РТ.	В течение года.	Воспитатель (по обучению детей татарскому языку) Зиганшина Э.И.
2	Дни открытых дверей, ОД, развлечения.	В течение года.	Воспитатель (по обучению детей татарскому языку) Зиганшина Э.И.

3	Выступление на родительском собрании первых и вторых младших групп, средних групп по теме «Необходимость изучения татарского языка»	Сентябрь – 2021г.	Воспитатель (по обучению детей татарскому языку) Зиганшина Э.И.
4	Выступления на родительском старших и подготовительных групп по теме: «Обучение дошкольников двум государственным языкам по инновационным технологиям»	В течении года	Воспитатель (по обучению детей татарскому языку) Зиганшина Э.И.
5	Консультации, беседы с родителями по обучению детей татарскому, родному языку.	В течение года.	Воспитатель (по обучению детей татарскому языку) Зиганшина Э.И.
6	Анкетирование родителей вновь поступивших детей татарской национальности младшего возраста.	Сентябрь 2021года.	Воспитатель (по обучению детей татарскому языку) Зиганшина Э.И.
7	Беседы с родителями детей младших групп ДОУ о необходимости привития любви к своему родному – татарскому языку подрастающему поколению.	Сентябрь - май.	Воспитатель (по обучению детей татарскому языку) Зиганшина Э.И.
8	Выступление на родительском собрании для подготовительных групп «Усвоение программного материала по УМК»	Апрель 2022 года.	Воспитатель (по обучению детей татарскому языку) Зиганшина Э.И.
9	Выступление на общем родительском собрании по итогам года «Наши успехи и достижения за год» - дистанционно	Апрель 2022 года	Воспитатель (по обучению детей татарскому языку) Зиганшина Э.И.

10	Организовать конкурсное движение в ДОУ, направленное на активизацию работы педагогов и родителей по обучению детей государственным языкам (конкурс рисунков, поделок по мультфильмам, стихам, сказкам)	Сентябрь - май.	Ст. воспитатель Каримова Ч.В. Воспитатели ДОУ.
11	Подготовка материала для родительских уголков. - «Как создать языковую среду дома для закрепления пройденного материала УМК». - «Национальные традиции в семье». - «Обучение детей с использованием УМК». - «Нравственно- патриотическое воспитание у детей дошкольного возраста».	Сентябрь - май.	Воспитатель (по обучению детей татарскому языку) Зиганшина Э.И. воспитатели ДОУ.
12	Совместная подготовка к татарским праздникам: «Навруз», «Сабантуй»	В течение года	Воспитатель (по обучению детей татарскому языку) Зиганшина Э.И. воспитатели ДОУ.

Кушымта №3. Педагоглар белән эш.

№	Наименование	Дата проведения	Ответственный
1	Проводить консультации, беседы с педагогами по обучению детей государственным языкам.	В течение года.	Воспитатель (по обучению детей татарскому языку) Зиганшина Э.И.
2	Продолжить изучение Закон РТ «О государственных языках РТ и других языках в Республике Татарстан», организовать	Сентябрь 2021 года.	Воспитатель (по обучению детей татарскому языку)

	консультацию по требованиям к национальному уголку с начинающими воспитателями.		Зиганшина Э.И.
3	Использовать новые образовательные технологии, мультимедийные ресурсы нового поколения в работе с детьми 4-7 лет по обучению татарскому языку.	В течение года.	Воспитатель (по обучению детей татарскому языку) Зиганшина Э.И.
4	Проводить смотры конкурсы с педагогами по обогащению предметно- развивающей среды в группах.	В течение года.	Воспитатель (по обучению детей татарскому языку) Зиганшина Э.И.
5	Организовать мастер-классы по реализации и использованию УМК по всем направлениям.	В течение года.	Воспитатель (по обучению детей татарскому языку) Зиганшина Э.И.
6	Проводить открытые мероприятия по УМК с использованием интерактивных и мультимедийных ресурсов.	В течение года.	Воспитатель (по обучению детей татарскому языку) Зиганшина Э.И.
7	Помощь музыкальным руководителям по подбору материалов к занятиями развлечениям по НРК и УМК	В течение года.	Воспитатель (по обучению детей татарскому языку) Зиганшина Э.И.
8	Обогащение предметно- развивающей, языковой среды в группах по УМК	В течение года.	Воспитатель(по обучению детей татарскому языку) Зиганшина Э.И..

9	Анализ созданных условий и качество обучения родному татарскому языкам во время ОД, режимных моментах в соответствии с Законом РТ»О государственныхих речевого языках РТ и других языках в РТ»	Апрель 2022 года.	Воспитатель (по обучению детей татарскому языку) Зиганшина Э.И.
10	Педсовет №3 «Приобщение дошкольников к национальной культуре РТ и активизация их речевого развития через театрализованную деятельность на основе двуязычия в рамках реализации УМК»	Апрель 2022 года.	Администрация, специалисты, воспитатели ДОУ.
11	**Педсовет №5**- «Итоги работы за год. Проблемы. Перспективы».	Май 2022 года.	Администрация, специалисты, воспитатели ДОУ.
11	**Консультации специалиста:** - « Основные принципы использования УМК в ДОУ при обуении дошкольников татарскому языку». - «Создание условий для повышения результативности обучения татарскому языку в ДОУ» - «Использование УМК «Татарча сөйләшәбез" по обучению детей татарскому языку 4-7 лет». - «ИКТ в ООД обучения детей татарскому языку консультации по УМК». - «Приобщение детей к истокам национальной татарской культуры»	В течение года	Воспитатель (по обучению детей татарскому языку) Зиганшина Э.И.

12	Анализ созданных условий и качество обучения родному, татарскому языкам во время ООД, режимных моментах в соответствии с Законом РТ «О государственных языках РТ и других языках в РТ».	Апрель 2022 года.	Воспитатель (по обучению детей татарскому языку) Зиганшина Э.И.
13	Игры народов Поволжья в разных возрастных группах «Играем речь развиваем» Совместное участие в проведение праздников: «День родного языка», «Г.Тукай», «Навруз», «Сабантуй», «День Республики»	Февраль Февраль Апрель Июнь Август	Воспитатель (по обучению детей татарскому языку) Зиганшина Э.И.

Кушымта №4. МӘКТӘП БЕЛӘН БӘЙЛӘНЕШ

№	Наименование мероприятий	Годы			Аудитория	Дата	Ответственный
		2021 - 2022	2022 - 2023	2023 - 2024			
1	Заключение договора о сотрудничестве	+			Администрация	сентябрь	Директор школы Заведующий ДОУ
2	Изучение нормативно - правовых документов: - Письмо Минобразования России от 22. 07. 1997. 3.	+			Администрация, педагоги	сентябрь	Заместителя директоров, заместитель заведующего,

	990/14 - 15 «О подготовке детей к школе» - Об организации взаимодействия образовательных учреждений и обеспечении преемственности дошкольного и начального образования. Методическое письмо Минобразования от 25.03.1994 №35 - М - О построении преемственности в Программах дошкольного образования и начальной школы. Письмо Минобразования России от 09. 08. 2000. № 237/23-16 - О гигиенических требованиях к максимальной нагрузке на детей дошкольного возраста в организованных формах обучения. Инструктивно - методическое письмо Минобразования Р.Ф. от 14.03. 2000 №65/23 - 16						старшие воспитатели
3	Согласование и утверждение плана по реализации преемственности в работе детского сада и	+			Администрация	Сентябрь	Заместителя директоров, заместитель заведующего, старшие

	школы						воспитатели
4	Целевые прогулки и экскурсии в гимназию: - «День знаний» посещение торжественной линейки; - Экскурсия в библиотеку гимназии; - Экскурсия в «Музей боевой славы».	+	+	+	Дети, родители, педагоги	Сентябрь Ноябрь Май	Заместителя директоров, заместитель заведующего, старшие воспитатели, педагоги
5	Совместный квест по профилактике ДДТП «Добрая дорога»	+	+	+	Дети, родители, педагоги	Сентябрь	Заместителя директоров, заместитель заведующего, старшие воспитатели, педагоги
6	Семинар «Изучение и анализ образовательных программ дошкольного звена и начальной школы и их стыковка в соответствии с требованиями ФГОС ДО»	+	+	+	Педагоги	Сентябрь-октябрь	Заместителя директоров, заместитель заведующего, старшие воспитатели, педагоги
7	Диагностика готовности к обучению в школе детей подготовительной группы	+	+	+	Педагоги, родители, дети	Октябрь, май	Заместителя директоров, заместитель заведующего, старшие воспитатели,

							педагоги
8	Создание условий для детей с ярко выраженными способностями: - посещение кружков по интересам; - дополнительное образование	+	+	+	Педагоги, родители, дети	В течени е года	Заместителя директоров, заместитель заведующего, старшие воспитатели, педагоги
9	День открытых дверей в ДОУ и школе	+	+	+	Педагоги, родители, дети, администр ация	октябр ь	Заместителя директоров, заместитель заведующего, старшие воспитатели, педагоги
10	- Курирование выпускников ДОУ в школе (беседы с учителями о каждом выпускнике ДОУ, обсуждение творческого развития, о том, как найти «ключик к каждому»)	+	+	+	Педагоги, администр ация	Ноябрь - Январь	Заместителя директоров, заместитель заведующего, старшие воспитатели, педагоги
11	Родительское собрание в подготовительной к школе группе «Возрастные особенности детей,	+	+	+	Педагоги, родители, дети, администр ация	Ноябрь	Заместителя директоров, заместитель заведующего, старшие

	психологическая и интеллектуальная готовность их к обучению в школе»						воспитатели, педагоги
12	Консультация для воспитателей ДОУ и учителей нач. классов «Преемственность детского сада и начальных классов в осуществлении воспитания и обучения в соответствии с требованиями ФГОС ДО»	+	+	+	Педагоги, администрация	Декабрь	Заместитель заведующего, старшие воспитатели
13	Взаимопосещения учителями начальных классов и воспитателями уроков в гимназии и ОД в детском саду по познавательному и речевому развитию Взаимопосещение учителями начальных классов и воспитателями уроков и ОД по обучению детей татарскому языку	+	+	+	Педагоги, администрация	Декабрь Декабрь	Педагоги
14	Совместное физкультурное	+	+	+	Педагоги, родители,	Январь	Заместителя директоров,

	развлечение в дни зимних каникул «Юные Олимпийцы!»				дети		заместитель заведующего, старшие воспитатели, педагоги
15	Круглый стол «Организация работы по преемственности школы и ДОУ в соответствии с требованиями ФГОС ДО» Круглый стол « Обмен опытом. Анализ и обсуждение форм и методов организации познавательной деятельности детей в школе и в ДОУ»	+	+	+	Педагоги, родители, администрация	Сентябрь Февраль	Заместителя директоров, заместитель заведующего, старшие воспитатели, педагоги
16	Оформление карт здоровья на каждого ребёнка выпускника детского сада Обеспечение своевременного медицинского осмотра и профилактических прививок	+	+	+	Педагоги, родители, мед.работник	Апрель В течение года	Ст. м/сестра

17	Участие детей подготовительной группы в выставках детских рисунков организованных в Гимназии: - «Моя мама!» - «День Победы!»	+	+	+	Педагоги, родители, дети,	Март, май	Заместителя директоров, заместитель заведующего, старшие воспитатели, педагоги
18	Участие учеников начальных классов в творческих выставках детских рисунков, поделок организованных в ДОУ (в соответствии с годовым планом ДОУ)	+	+	+	Педагоги, родители, дети	В течени е года	Заместителя директоров, заместитель заведующего, старшие воспитатели, педагоги
19	Театрализованные выступления учащихся гимназии в детском саду в рамках реализации акции «Мин татарча сөйләшәм»	+	+	+	Педагоги, дети	Апрель	Заместителя директоров, заместитель заведующего, старшие воспитатели, педагоги
20	Организация тематических выставок для родителей ДОУ: - «Что должен знать и уметь первоклассник?»; - «Мотивационная готовность детей к школе»	+	+	+	Педагоги, родители, дети	В течени е года	Заместителя директоров, заместитель заведующего, старшие воспитатели, педагоги

21	Оказание консультационной помощи родителям по подготовке детей к школе в условиях семьи	+	+	+	Родители	В течение года	Заместителя директоров, заместитель заведующего, старшие воспитатели, педагоги
22	Оформление стенда и странички на сайте детского сада «Для вас, родители будущих первоклассников»	+	+	+	Родители	Ноябрь - Май	Заместителя директоров, заместитель заведующего, старшие воспитатели, педагоги